

Arbeidsprogram for **Rødt Oslo**

2019 – 2023

Kontakt Rødt Oslo

Rødt Oslos bystyregruppe

Adresse: Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: oslo@roedt.no

Telefon: 94096144

Rødt Oslo-kontoret

Adresse: Dronningensgt 22, 0154 Oslo

E-post: oslo@roedt.no

Om programmet

Rødt Oslos program ble endelig vedtatt på medlemsmøtet 24. april 2019.

Du finner også programmet på nett:

roedt.no/oslo/program

Er det noe du ikke finner svar på i dette programmet? Det kan være du finner det i Rødts nasjonale arbeidsprogram, som også gjelder for Oslo: roedt.no/politikken.

Om Rødt Oslo

I Oslo er vi organisert i flere lokallag etter yrke, interesser eller hvor vi bor, og det er i lokallagene de fleste medlemmene kommer sammen og jobber politisk. Noen medlemmer deltar på alle aktiviteter, andre deltar innimellom når de har tid. Du kan melde deg inn på roedt.no/bli-medlem.

Innhold

Innledning	s. 3
1. Arbeidsliv	s. 4
2. Antirasisme og solidaritet	s. 7
3. Kvinnefrigjøring	s. 11
4. Bolig	s. 13
5. Byutvikling	s. 15
6. Klima og miljø	s. 17
7. Samferdsel	s. 22
8. Barnehage og skole	s. 26
9. Helse og velferd	s. 31
10. Kultur, idrett og fritid	s. 37
11. Økonomi og finansiering	s. 40
12. Makt og system	s. 42

Innledning

Rødt Oslo legger ned mye arbeid i bystyret og i bydelsutvalgene i Oslo, men mange medlemmer driver også med mye politisk arbeid utenom folkevalgte organer. Vi er med i fagforeninger og lokale aksjoner, i velforeninger og støttegrupper. Vi har også en bredere horisont enn bare byen vi bor i, vi jobber for en mer rettferdig og fredelig verden for alle – i Oslo, i Lofoten og i Palestina.

Rødt kjemper mot **forskjells-Oslo**. Hovedstaden er en klassesdelt by, hvor folk behandles forskjellig og har ulike muligheter. Vi ser det i arbeidslivet, på boligmarkedet og i fordeling av ressurser og makt. I dagens system er det rike og kapitaleiere som styrer politikken. Rødt jobber for et annet samfunnssystem. Vi vil erstatte kapitalismen med et samfunn som ikke ødelegger livsgrunnlaget og miljøet for kommende generasjoner, som bygger på rettferdig fordeling og reelt folkestyre. Vi kaller dette sosialisme.

Rødt deltar i klassekampen mellom arbeiderklassen i Oslo og kapitalen og dens støttespillere. Oppskriften på en annen og mer rettferdig verden, og ikke minst en mer rettferdig by, er flere organiserte arbeidere i en sterkere **fagbevegelse** som bruker kampkrafta si. Vi trenger en fagbevegelse som er villig til å trosse lover som undergraver streikeretten.

Rødt er et **feministisk** parti. Selv om forskjellsbehandling og undertrykking av kvinner er mindre synlig enn før, finnes den fortsatt. Vi støtter og deltar i kvinnekamp både i Oslo og i resten av verden, og vi vil vurdere hvordan vedtak fra bystyre og bydelsutvalg vil påvirke kvinner.

Rødt kjemper mot **rasisme** og diskriminering i alle former. Alle skal ha de samme rettigheter, friheter og plikter uavhengig av hudfarge, kjønn, nasjonalitet, kulturell bakgrunn, språk, livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Rødt er et **miljøparti**. Vi jobber for et samfunn hvor naturens tålegrenser, ikke kapitalismens behov for stadig vekst, setter rammene for menneskelig aktivitet. Grønn kapitalisme er en selvmotsigelse, miljøinteresser vil aldri trumfe profittinteresser i et kapitalistisk samfunn.

Rødt er for at alle skal kunne ha en god **bolig** til en rimelig pris. Vi jobber for et Oslo for innbyggerne, ikke utbyggerne, hvor hensynet til befolkninga går foran kapitalkreftene i utviklinga av byen. Vi vil ta vare på de parkene vi har og få anlagt nye. Vi er for bevaring av og tilgang til Marka, byskogene, fjorden og øyene.

Rødt vil sprengde de trange rammene for **kommunalt selvstyre**. Vi godtar ikke at private virksomheter som har overtatt kommunale oppgaver skal få gjøre akkurat som de vil. Derfor har vi gang på gang utfordret det rødgrønne byrådet i saker om velferdsprofitører, blant annet når det gjelder barnehager, sykehjem og renovasjonsskandalen. Vi vil ikke være et passivt støtteparti for noe byråd.

Rødt er et **aktivistparti**. Vi jobber sammen med folk mot det som ikke er bra i politikken. Vi deltar aktivt i politiske kamper og jobber for å engasjere flere til å delta.

Foto: Brage Aronsen

1. Arbeidsliv

Arbeidermakt er et grunnleggende krav

Alle skal ha rett til arbeid, tilpasset sine forutsetninger. Fast arbeid, trygge ansettelsesforhold og gode tariffavtaler. Det er samfunnets ansvar å sikre nok arbeidsplasser og legge til rette for et godt arbeidsliv, og Rødt vil jobbe for at stat og kommune tar dette ansvaret. De som ikke får jobb eller ikke kan jobbe, skal sikres en inntekt å leve av. Rødt støtter fagbevegelsens kamp for høyere lønn i kvinnedominerte yrker.

Rødt ønsker både flyktninger og arbeidsinnvandrere velkommen til å jobbe i Norge. Vi vil kjempe sammen med fagbevegelsen mot de langt dårligere vilkårene for lønn, arbeidstid og oppsigelsesvern som mange arbeidsinnvandrere jobber under. I mange bransjer er useriøse ansettelsesformer, ofte gjennom bemanningsbyråer, en trussel mot tarifflønn og gode arbeidsvilkår. Vår politikk bygger på fagorganisering, samarbeid og gjensidig respekt mellom norske og utenlandske arbeidere.

EØS-avtalen

EØS-avtalen bygger på kapitalens fire friheter – fri flyt av kapital, varer, tjenester og arbeidskraft – og på kapitalens frie etableringsrett. Kapitalen utnytter dette til å undergrave norske lønns- og arbeidsforhold.

EØS-avtalen tvinger fram stadig mer markedsliberalisme i arbeidslivet. Kapitalen får mer makt på bekostning av nasjonal suverenitet, lokaldemokratiet og fagbevegelsen. EØS-avtalen er det viktigste redskapet for å fremme sosial dumping, som rammer hele arbeiderklassen og undergraver fagbevegelsen.

EU planlegger nå et overnasjonalt arbeidsmarkedsbyrå (ELA), dermed kan Stortinget miste mye av myndigheten til å regulere arbeidslivet. EØS er også en pådriver for privatisering. Det kommer stadig nye krav som skal styrke kommersielle i konkurransen mot kommunal virksomhet. Rødt vil melde Norge ut av EØS og få på plass en handelsavtale som alternativ.

Får vi solgt varene våre?

EØS-tilhengerne skremmer med at Norge kommer til å miste markedsadgang i Europa og at vi ikke vil få solgt varene våre uten EØS-avtalen. Men Norge har en gjeldende frihandelsavtale med EU, som sikrer tollfri adgang for industrivarer til EU. I tillegg er Norge med i WTO (Verdens handelsorganisasjon) som forbyr handelshindrende tiltak mellom blokkene.

6-timersdag med full lønnskompensasjon

Rødt jobber for at mer av veksten i produktivitet tas ut som kortere daglig arbeidstid. Sekstimersdagen er et av kvinnebevegelsens mest sentrale fagligpolitiske krav. Den er en likestillingsreform, en familiereform og en samfunnsreform. En kortere normalarbeidsdag vil gjøre det mye lettere å få hverdagen til å gå opp.

Kortere arbeidstid er også miljøvennlig. Både Høyre og Ap legger opp til en tredobling av det private forbruket til 2060. Det tåler ikke klodens klima, miljø og ressurstilgang. Gevinsten fra økt produktivitet i arbeidslivet bør heller tas ut i form av kortere daglig arbeidstid.

- Oslo kommune som arbeidsgiver må gå inn for å redusere arbeidstida med en halv time i tre tariffoppgjør etter

hverandre, ned til seks timers normalarbeidsdag.

- Der skift- og turnusplaner må omarbeides kan innføring av seks timers normalarbeidsdag skje raskere.
- Subsidiært må det gjennomføres langvarige forsøk med 6-timersdag i Oslo kommune.
- Rødt vil støtte fagforeninger som krever reduksjon av normalarbeidsdagen i kommende tariffoppgjør.

Oslo kommune som arbeidsgiver

Rødt jobber for en reell tillitsreform for ansatte, hvor deres ytringer og kritiske blikk ønskes velkommen og blir tatt på alvor.

Målstyring, bestiller/utfører-modell og omdømmetenkning må bort i alle bydeler, virksomheter og kommunale foretak. Rødt ønsker en tillits- og samarbeidskultur hvor innhold og kvalitet i tjenestene utvikles i tett samarbeid mellom ansatte, innbyggere og politikere.

Gode helse- og sosialtjenester for byens befolkning oppnås ikke gjennom målstyring og bruk av stoppeklokke. Faste ansatte i hele stillinger og økt bemanning er en viktig forutsetning for gode kommunale tjenester.

- Oslo kommune som arbeidsgiver må sørge for at ansatte får oppfylt sin rett til ytringsfrihet – uten risiko for gjengjeldelse.
- Alle som jobber deltid i kommunen skal få tilbud om full fast stilling, eventuelt økt stillingsprosent, etter hvert som det blir ledige stillinger.
- Likelønnsprinsippet skal gjelde alle ansatte med samme stilling på tvers av bydeler, etater og tjenestesteder.
- Rødt går inn for at alle lønnsforhandlinger i Oslo kommune skal skje i forhandlinger hvor fagbevegelsen har streikerett. Rødt vil utvikle lokale lønnsforhandlinger hvor arbeidsgiver har all makt.
- Vikarer skal ha samme lønns- og arbeidsvilkår som om de var ansatt i kommunen.
- Ansatte i vikarpoolene skal ha fast ansettelse, fast arbeidstid og følge kommunens tariffavtale.
- Fagskolen må styrkes og bli gratis på samme måte som annen skolegang.
- Det må settes en stopper for at fagarbeiderstillinger gjøres om til stillinger med krav om høyskoleutdanning.
- Kommunalt ansatte som ønsker det må få mulighet til å ta fagbrev.
- Oslo kommune skal ha lærlingeplasser som tilsvarer to promille av kommunens innbyggere.

Oslo kommune er en av landets største arbeidsgivere, omtrent 50 000 mennesker er ansatt i kommunen. Formelt sett har ordinært ansatte i Oslo kommune relativt gode vilkår når det gjelder faglige rettigheter, medbestemmelse og innsyn. Men lønnsnivået er generelt lavt.

Deltidsansettelser og midlertidige kontrakter er satt i system. Mange kommunalt ansatte, særlig kvinner, har så små stillingsbrøker at jobben ikke gir opptjening av pensjonsrettigheter. Det skjer også at lov- og avtaleverk settes til side og at viktig informasjon holdes tilbake.

Organisasjonsendringene i kommunen går ofte ut over de ansatte. Når driftsform endres fra kommunal virksomhet til foretak eller aksjeselskap, svekkes gjerne de faglige rettighetene. Dette er et praktisk utslag av høyrekreftenes ideologiske ønske om å ta frata arbeidsfolk opparbeidete rettigheter.

Oslo havn og havnearbeiderne

Bruk av løsarbeidere og underbetalte sjøfolk er utbredt i mange av verdens havner. Norge har ratifisert ILOs konvensjon for havnearbeid (ILO 137) og tok lenge forpliktelsene på alvor. Under det blå byrådet som styrte fram til 2015, ble det dratt i gang en kampanje og flere tiltak for å omdanne havna fra én arbeidsplass med tariffavtale, til mange uorganiserte arbeidsplasser.

Over flere år har Oslo havn blitt stykket opp og tildelt ulike operatører. Slik har det tidligere borgerlige flertallet gitt fra seg kontrollen over havna. Det siste som gjenstår av kommunal makt er styreplassene i det kommunale foretaket Oslo Havn KF, men heller ikke det rødgrønne flertallet i havnestyret har vist vilje til å få på plass ordnede forhold i havna.

Havnekonflikten

Etter fire år med byrådsmakt klarte Ap, SV og MDG ikke å sørge for at kommunen følger ILOs havnearbeiderkonvensjon. Konvensjonen slår fast at registrerte havnearbeidere har rett til laste- og losseoppdrag i havnene. Det som skjer nå er at de som innfører varer kan spekulere i å få utenlandske sjøfolk som jobber ombord i båtene til å gjøre jobben billigere. Bruken av utenlandske sjøfolk til lasting og lossing på havna i Oslo har presset ut registrerte havnearbeidere. Det førte nesten til kollaps i samarbeidet mellom Rødt og byrådspartiene i 2019. Byrådspartiene og Rødt ble til slutt enige om å legge dødt det omstridte strategidokumentet fra 2012. Målet i notatet var å bli kvitt organiserte og registrerte havnearbeidere i Oslo havn. Kampen er ikke ferdig kjempet.

- Alle operatører på Oslo Havn må tegne tariffavtale. Hvis de nekter, må kontraktene sies opp av kommunen, med begrunnelse i Norges internasjonale forpliktelser.
- Alle leietakere og operatører i Oslo Havn må gi fortrinnsrett til registrerte havnearbeidere, slik ILO-konvensjon 137 krever.
- Operatører som driver med sosial dumping og blir tatt i å bruke sjøfolk til havnearbeidernes arbeid må miste retten til å drive i Oslo Havn.
- Det kommunale foretaket Oslo Havn må avvikles og havna driftes som en kommunal etat.

Kommunens krav til leverandører

Rødt er motstander av sosial dumping i alle sektorer. Noen bransjer er mer utsatt for sosial dumping enn andre, og

Oslo-modellen har vært et viktig tiltak for å få stopp på dette. Å ta tjenester tilbake i kommunal drift og å stille krav til leverandører, er avgjørende for å stoppe sosial dumping. Ved utlysning av offentlige anbud for anskaffelser av varer, tjenester, bygg og anlegg må kommunen stille høye krav. Oslo-modellen må beholdes, men videreutvikles.

- Oslo kommune skal bruke leverandører med tariffavtale for de ansatte.
- Kommunen må stille hovedentreprenøren til ansvar for at innleide arbeidere likebehandles med egne ansatte.
- Kommunen må si opp kontrakter med bedrifter som bedriver sosial dumping og bryter inngåtte avtaler. Bedrifter som bryter lover som arbeidsmiljøloven og straffelovens paragrafer om menneskehandel må anmeldes.

Det er uhyre viktig at arbeidet mot arbeidslivskriminalitet prioriteres, også i kommunen. I 2018 fikk Rødt flertall i bystyret for at kommunen skal inngå et systematisk samarbeid med fagforeningene for å motarbeide sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Kamp mot sosial dumping

Rødt støtter kampen mot diskriminering og sosial dumping. Dette rammer oftest innvandrere, men også midlertidig ansatte og arbeidere med jobb gjennom bemanningsselskaper. Mange arbeidsgivere driver sosial dumping i strid med loven. Risikoen for å bli tatt er liten og straffenivået er lavt.

- Oslo kommune må samarbeide bedre med fagbevegelsen og slutte seg til målet om økt organisasjonsgrad.
- Kommunen må gjøre det klart for næringsdrivende i byen at diskriminering i arbeidslivet er ulovlig og uakseptabelt.
- Kommunen må utføre egne kontroller for å sikre at loven med forbud mot søndagsåpne butikker overholdes.
- Kommunen må opprette et ombud mot arbeidslivsdiskriminering. Ombudet skal særlig gi ungdom og innvandrere veiledning om rettigheter etter lov- og avtaleverk.
- Aktører i utelivsbransjen som ikke betaler ansatte den lovpålagte minstelønna, må få sin skjenkebevilling inndratt fra kommunen.
- Oslo kommune må bruke den kommunale skjenkekontrollen til å sjekke lønningene i utelivsbransjen, og inndra skjenkebevillingen til serveringssteder som ikke betaler lovfestet minstelønn.
- Arbeidssinnvandrere må få tilbud om gratis norsk-opplæring, gjerne i tilknytning til arbeidsplassen.
- Innvandreres tiltak for selvorganisert språklæring og faglig og sosialpolitisk skoling må støttes.

Oslo kommune sloss for innleie i retten

Rødt og byrådet i Oslo har som mål å få flest mulig i fast og hel stilling. I 2019 ble kommunen dømt to ganger i retten etter å ha nektet en barnehageansatt fra et bemanningsbyrå å utvide sin stilling og fast jobb. Borgarting lagmannsrett dømte kommunen til å gi kvinnen fast jobb, samt erstatning og saksomkostninger på over 1,5 millioner kroner. I dommen slo lagmannsretten fast at kommunens bruk av innleie var en «konstruksjon» for å omgå kvinnens vern i arbeidsmiljøloven. Så lenge byrådet tillater sånt blir alt snakket om heltidskultur bare munnsvær. Byrådets politikk må vurderes ut fra den arbeidsgiverpolitikken som møter ansatte i kommunen, ikke hva byrådet smykker seg med i festtaler. Rødt vil ha slutt på at kommunen bruker bemanningsbyråer og vil at vikarbehovet skal dekkes gjennom kommunale vikarpooler.

Arbeidslivstiltak

Noen må jobbe hardere enn andre for å komme inn i arbeidsmarkedet. Løsninga er ikke å åpne for mer midlertidighet – midlertidig arbeid gjør at folk lever i usikkerhet og gir pasienter og brukere dårligere tjenester. Det må på plass målrettede tiltak for å bekjempe arbeidsledighet, særlig blant minoritetsgrupper med høy ledighet.

NAVs praksisplasser blir ofte misbrukt som gratis arbeidskraft og fører alt for sjelden til fast ansettelse etter praksisperioden. Mange opplever å gå i praksisplasser i opptil flere år, i arbeidsforhold som minner om utnyttning. Om en arbeidsplass kan ha nytte av arbeidskraften din, skal du få jobb – ikke praksisplass!

- Sysselsettingstiltak og «frivillig innsats» skal ikke fortrenge ordinære arbeidsplasser eller undergrave gjeldende tariffavtaler.
- Oslo kommune må innføre en ordning med anonyme jobbsøknader.
- Ungdom flest har jobb eller skoleplass, men en økende gruppe ungdom står utenfor. Egne ungdomstiltak er nødvendig for inkludering og deltagelse i arbeidslivet.
- Flere ungdommer må få tilbud om sommerjobb lokalt, gjerne i egen bydel.
- Kommunen må etablere en egen helårs praksisordning for ungdom som aldri har hatt jobb. De som deltar skal ha rett til fast ansettelse etter bestått praksisperiode.
- Om mulig skal praksisplassen bygge på ungdommens skolegang. I tillegg til kommunens egen virksomhet skal også private og statlige arbeidsplasser utfordres til å delta.
- Private virksomheter må forplikte seg til å ta inn lærlinger.

2. Antirasisme og solidaritet

Innenfor og over landegrensene

Rødt jobber for at alle skal behandles med respekt, solidaritet og likeverd, uavhengig av kjønn, funksjonsnivå, seksuell orientering eller kulturell eller religiøs bakgrunn. Oslo skal ikke være en by hvor «de andre» skal integreres av «oss». Solidaritet innebærer gjensidighet og erkjennelse av felles interesser – kamp mot imperialism, utnyttning og diskriminering.

Mange opplever daglig diskriminering på grunn av for eksempel opphav eller funksjonsnivå – på arbeidsplassen og skolen, i boligmarkedet og i samfunnslivet for øvrig. Rødt jobber for å motvirke dette.

Som landets hovedstad må vi stå samlet for å vise at vi har plass, kapasitet og vilje til å ta imot mennesker på flukt. Rødt Oslo vil jobbe for at Norge tar et solidarisk standpunkt i flyktningpolitikken.

Antirasisme

Mange av Oslos innbyggere er innflyttere, både fra andre landsdeler og andre verdensdeler. Ulike språk, erfaringer og kulturer beriker byen vår, byen med det store hjertet. Mangfoldet er Oslos styrke.

Dessverre er det ikke alle som ser hvilke ressurser som ligger i dette mangfoldet. Det har vært en sterk vekst i rasisme og høyreekstremisme, både i Norge og resten av Europa. Fremmedfrykt skaper splid, hat og usikkerhet i samfunnet.

Hets, trusler og spredning av fremmedfrykt er virkemidler som innskrenker andres rett til ytringsfrihet. Mange med innvandrerbakgrunn opplever dette i økende grad, særlig på internett. Noen bruker sin ytringsfrihet til å skremme andre fra å få oppfylt sin rett til å ytre seg. Dette er et demokratisk problem.

Rødt er et antirasistisk parti som jobber aktivt for at ingen skal diskrimineres på bakgrunn av hudfarge, religion, kultur eller etnisitet. Oslo skal være en inkluderende by hvor alle kan føle tilhørighet og samhold. Vi vil jobbe aktivt for at Oslo skal bli en rasismefri by.

- Oslo kommune må jobbe for å bekjempe rasisme på utesteder og for enklere å kunne inndra skjenkebevilling til utesteder som praktiserer diskriminering.
- Oslo kommune må arbeide mot netthets, hatytringer og hatkriminalitet, blant annet ved å samarbeide med og støtte organisasjoner og prosjekter som jobber med dette.
- Ingen rasistiske, islamofobe, antisemittiske eller høyreekstreme organisasjoner skal få økonomisk eller annen støtte fra Oslo kommune.
- Rødt Oslo vil jobbe for at rasister, nazister og høyreekstreme som prøver å markere seg i det offentlige rom skal

møtes med motstand og demonstrasjoner.

- Rødt vil ha forbud mot rasistiske og nazistiske arrangementer inn i Oslo kommunes politivedtekter.
- Rødt går mot tiggeforbud, lokalt og nasjonalt.
- Det må på plass et offentlig helsetilbud, sanitær- og botilbud for omreisende romfolk i Oslo.
- Oslo kommune må øke samarbeid med og tilskudd til organisasjoner som motarbeider rasisme og diskriminering.
- Oslo kommune må tilrettelegge for økt tillit mellom politiet og ungdom med innvandrerbakgrunn, som et tiltak mot etnisk profilering.
- Oslo kommune bør innføre minoritetskvotering, for å øke andelen ansatte med minoritetsbakgrunn.

Samer i Oslo

Rødt vil ha et samfunn hvor urfolks rettigheter ivaretas og urfolks kultur har en rettmessig plass, også i Norges hovedstad. Oslo kommune må være bevisst sitt eget ansvar her.

- Både stat og kommune må støtte Samisk hus og aktivitetene og organisasjonene som hører til der, blant annet samisk helsetreff for eldre og kurs i samisk.
- Osloskolen har i dag tilbud om undervisning i nordsamisk ved Kampen skole og fjernundervisning i lulesamisk og sørsamisk. Alle elever i norsk grunnskole og videregående skole må få rett til å velge samisk som fag, uavhengig av egen bakgrunn.

LHBT+

Alle mennesker skal fritt kunne leve ut sitt kjønnsuttrykk og sin seksuelle orientering. Kampen for rettigheter er kommet langt i Norge, men mange har fremdeles fordommer mot personer som ikke følger tradisjonelle kjønnsrollemønstre og som bryter med normer for kjønn og seksualitet. For mange fører dette til at de velger å skjule sitt kjønn, sin seksualitet eller orientering i frykt for å bli utstøtt. Rødt vil bekjempe undertrykking av LHBTpluss-befolkningen.

Rødt Oslo stiller med rosa fane i Pride-paraden hvert år, og med egen stand i Pride-parken.

I forhandlingene til 2019-budsjettet fikk Rødt gjennom 1,12 millioner ekstra til Skeiv verden og til FRI Oslo og Akershus og deres kunnskapsprosjekt. Vi fikk også gjennom 600 000 ekstra til Oslo Pride.

- Skeive organisasjoner i Oslo må få økt økonomisk støtte, slik at foreningene kan utvide sitt støtte- og aktivitets-tilbud.
- Skeive organisasjoner som jobber spesielt for LHBTpluss-folk med minoritetsbakgrunn eller funksjonsnedsettelse bør få selvstendig støtte. Å være en minoritet i minoriteten medfører sine helt egne problemer.
- Festivalen Oslo Pride har utviklet seg til en viktig politisk, kulturell og sosial møteplass for LHBTpluss-folk fra hele landet. Festivalen må få nødvendig støtte for å unngå å måtte dreie arrangementet i mer kommersiell retning.
- Oslo kommune må inngå en langsiktig avtale med Oslo Pride om leie av festivalområde.
- Osloskolen og Oslos barnehager må jobbe for å synliggjøre mangfoldet av ulike kjønnsidentiteter og seksuelle orienteringer for barn og unge.
- Kommunen skal sørge for at det er undervisningsmaterieell tilgjengelig til bruk i grunnskolen.
- Oslo kommune skal sikre likeverdige tjenestetilbud for LHBTpluss-eldre, blant annet ved å utvikle kurs for ansatte i hjemmetjenesten og eldreomsorgen i samarbeid med FRI Oslo og Akershus.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne

Det bor over 100 000 mennesker med nedsatt funksjonsevne i Oslo. Det inkluderer blant annet folk med bevegelseshemminger, nedsatt hørsel eller syn og psykiske lidelser. Ikke alle funksjonshindringer er opplagte, men mange med funksjonsnedsettelse trenger noe tilrettelegging for å kunne ta del i samfunnet på lik linje med andre. Rødt Oslo vil legge til rette for at folk med nedsatt funksjonsevne skal få like gode muligheter som andre.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er forskjellige. Som andre folk, er de mer eller mindre ressurssterke, de har forskjellige interesser og talenter, men de har alle verdifull erfarings- og brukerkompetanse. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er viktig for mange funksjonshemmede. Den enkeltes egen oppfatning av behov skal legges til grunn ved behandling av søknader, ordningen skal praktiseres likt i alle bydelene og disse må gis tilstrekkelig økonomi til dette.

- Diskriminering, mobbing og hatytringer av mennesker med nedsatt funksjonsevne må bekjempes. Barn med funksjonsnedsettelse er mer utsatt for mobbing enn andre.
- Møtelokaler og andre offentlige arenaer må være universelt utformet.
- Offentlig transport og tilhørende infrastruktur må være universelt utformet. Alternative transporttilbud må være fullgode alternativer til det vanlige transporttilbudet. (Les mer om dette i kapitlet om samferdsel.)
- Osloskolen skal være tilgjengelig også for folk med nedsatt funksjonsevne. Nye skolebygg må være universelt

utformet, mens tilgjengelighet i eksisterende skolebygg må sikres ved rehabilitering.

- Kunnskap om psykiske lidelser og andre funksjonsnedsettelse må spres i skolen, på arbeidsplasser og andre steder folk møtes.
- Funksjonshemmede i arbeidsmarkedsbedrifter jobber ofte for dårlig lønn langt under tariff. Lønna må opp i disse bedriftene.
- Alle IKT-løsninger skal følge gjeldende krav om universell utforming, i henhold til «Forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger».
- Oslo kommune må kreve at alle aktører som leverer tjenester til kommunen følger retningslinjer om universell utforming.
- Tegnspråk bør tilbys som valgfag i Oslo.
- Funksjonshemmedes organisasjoner og ungdomsorganisasjoner må få økt økonomisk støtte, slik at organisasjonene kan øke aktivitetstilbudet sitt.

64 % av alle med funksjonsnedsettelse fullfører ikke videregående skole i Oslo, og de som fullfører og tar høyere utdanning sliter med å få jobb. Dette handler om hvordan samfunnet er tilrettelagt, ikke om vilje eller evne hos de personene som har en funksjonsnedsettelse. Særlig ille er det at skolene ikke gir plass til alle.

I 2018 og 2019 fikk Rødt hvert år gjennom 30 millioner ekstra i budsjettet til tiltak for universell utforming av Osloskolene. Disse pengene vil gjøre det mulig for flere skoleelever å finne klasserommet på egen hånd, ta seg fram i rullestol eller høre hva læreren sier.

Vi fikk også gjennom 20 millioner ekstra til universell utforming av kommunale bygg generelt.

Flyktningpolitikk og inkludering

Til tross for at Norge gjennom FNs flyktningkonvensjon er forpliktet til å beskytte mennesker på flukt, stenger vi grensene og sender folk tilbake til flukt og krig. Gjennom Dublin-avtalen bidrar vi også til at folk blir fanget i overfylte flyktningleirer i Hellas. Dagens flyktningpolitikk står ikke i samsvar med våre forpliktelser.

Den økte bruken av midlertidig opphold er svært skadelig for barna. Mange som har flyktet alene til Norge sliter med store psykiske helseproblemer, og nær halvparten av barna som har fått midlertidig opphold – over 400 barn – har forsvunnet. Barns rettigheter skal ikke tilsidesettes av innvandringspolitiske hensyn. Rødt jobber for at enslige mindreårige asylsøkere skal få permanent opphold.

Det har vært en dramatisk økning i tilbakekalling av statsborgerskap, også for folk som har vært norske statsborgere i mange år – noen hele livet. Denne praksisen skaper stor usikkerhet og frykt blant mange med innvandrerbakgrunn i Oslo. Dette bidrar ikke til et inkluderende og solidarisk samfunn. Rødt jobber for at statsborgerloven endres slik at statsborgerskap ikke kan tilbakekalles.

Rødt Oslo krever et solidarisk vendepunkt! Oslo skal være byen med det store hjertet – da må vi ha plass til mange flere som flykter fra krig, nød og katastrofer.

- Norge må ta imot flere flyktninger og asylsøkere. Vi bør særlig ta imot flere kvoteflyktninger når det oppstår store kriser, som i Syria, og vi bør også ta imot flere av båtflyktningene som krysser Middelhavet.
- Praksisen med å gi midlertidig opphold fram til flyktninger fyller 18 år må opphøre, barn må få permanent opphold.
- Mottaksordninger skal være drevet av det offentlige eller av organisasjoner uten profitt som formål.
- Asylsøkere og papirløse må få arbeidstillatelse fra dag én. I første omgang må lengeværende papirløse få oppholds- og arbeidstillatelse.
- Asylsøkere og papirløse skal ha samme rett til fullverdige helsetjenester som norske statsborgere, og asylbarn skal ha samme rett til barnehage og skolegang som andre barn i Norge.
- Flyktninger som kommer til Norge skal ha rett til spesialtilpasset helseundersøkelse som innebærer både psykisk og somatisk helse. Undersøkelsene skal ha et særlig fokus på mulige skader etter tortur.
- Enslige mindreårige asylsøkere må få dekket sine behov både for omsorg og utstyr. Mindreårige asylsøkere må få boforhold, klær og lommepenger som gjør at de i større grad stiller på likefot med andre ungdommer.
- Trandum asylfengsel må legges ned. De som får avslag på søknad om opphold har rett til et normalt liv fram til utreise eller uttransportering.

Internasjonal solidaritet

Norges deltakelse i feilslåtte kriger i Libya og Afghanistan har bidratt til at NATOs bomber har drept og skadet tusenvis av mennesker og gjort enda flere hjemløse – mange av dem er fortsatt på flukt. Rødt stiller seg svært kritisk til Norges rolle i Libya. Rødt Oslo vil jobbe aktivt imot at Norge skal delta i stormaktenes imperialistiske kriger. Vi tror ikke bomber skaper fred og demokrati. Vi vil heller jobbe for internasjonal solidaritet.

Rødt Oslo støtter kampen for demokrati og sosial, økonomisk og nasjonal frigjøring verden over. Solidaritet kjenner ingen landegrenser. Oslo kommunes internasjonale arbeid bør bidra til å sikre sosial rettferdighet og medvirke

til en utvikling som ivaretar menneskerettigheter, demokrati og bærekraftig utvikling. Rødt Oslo vil jobbe for en fredskultur i Oslo, og vise aktiv motstand mot krig og imperialisme.

- Staten Israel, israelske institusjoner og israelske produkter og tjenester må boikottes inntil Palestina er fritt.
- Oslo kommune må støtte BDS-bevegelsen og ikke kjøpe varer fra Israel. Kommunen må garantere at de ikke kjøper varer fra leverandører eller underleverandører fra okkuperte palestinske områder.
- Oslo kommune må vise internasjonal solidaritet med undertrykte folk og land, som Palestina, Vest-Sahara, Kurdistan og rom.
- Oslo bør inngå vennskapsbyavtale og samarbeide med en eller flere byer i det okkuperte Palestina.
- Den økende aggressive undertrykkelsen av urfolk og arbeiderbevegelsen i Latin-Amerika må stanse og sanksjonene og trusler om militær intervensjon mot Venezuela må opphøre.

3. Kvinnefrigjøring

For å oppnå full kvinnefrigjøring må samfunnet endres grunnleggende, både i Norge og i resten av verden, men mye kan også gjøres lokalt. Rødt Oslo vil at Oslo skal være en god by å bo i for alle kvinner og vi vil ta grep for å gjøre Oslo til en kvinnevennlig by.

Kvinner og kommunen

Kvinner utgjør halve Oslos befolkningen. 173 000 kvinner er sysselsatte i Oslo, over 35 000 av dem jobber for Oslo kommune. Når det gjelder å bedre kvinners kår, har kommunen et stort og viktig ansvar. Oslo kommune som arbeidsgiver må blant annet heve lønna i kvinnedominerte yrker og praktisere lik lønn mellom kvinner og menn både ved likt arbeid og ved tilsvarende utdanning, erfaring og kompetanse. Oslo kommune er en så stor arbeidsgiver at dette også vil påvirke kvinnelønna i privat sektor.

- Oslo kommune må sette av midler til integrerings- og yrkesrettede tiltak spesielt rettet mot innvandrerkvinner, med fokus på å gi kvinnene ressurser som gjør det lettere å ta aktiv del i samfunnet.
- Det må ansettes betydelig flere i helse- og omsorgstjenestene, både av hensyn til brukerne og de ansatte.
- Barselomsorgen må styrkes slik at Oslo kommune følger de nasjonale retningslinjer for svangerskaps- og barselomsorg.
- Flere gater, plasser og bygninger må kalles opp etter kvinner.
- Kommunen må ta utgangspunkt i kvinners situasjon i planleggingen av byens tjenester.
- Kjønnsperspektivet må tas med i byplanleggingen for å sikre trygge offentlige rom.
- Menstruasjonsprodukter og prevensjon (inkludert nødprevensjon) skal være gratis og tilgjengelig på alle Oslo-skolene og på helsestasjoner for ungdom. Menstruasjonsprodukter og prevensjon er ikke luksusprodukter for kvinner, men høyst nødvendige produkter som koster mye penger. På sikt bør både mensprodukter og prevensjon bli gratis.

Arbeidsliv og 6-timersdag

Kvinner har lavere lønn og mindre tilgang til goder enn menn. Kvinnefrigjøring forutsetter at alle kvinner har rett og mulighet til å leve et liv som økonomisk selvstendig personer med kontroll over egne liv og egen seksualitet, uten frykt for vold og overgrep.

Samfunnet tar et visst ansvar gjennom offentlige tjenester og offentlig støtte, men familier må fortsatt yte omsorg for barn, eldre og syke som trenger det. I praksis vil det i stor grad fortsatt være kvinnene som får dette ansvaret. Kamp for kortere arbeidstid og gode offentlige ordninger er derfor særlig viktig for kvinner.

For at heltid skal bli en realitet for det store flertallet av kvinner, må den daglige arbeidstida forkortes til seks timer. Kampen for heltid og kampen for 6-timersdagen henger derfor nøye sammen.

- Alle som jobber deltid i kommunen skal få tilbud om full fast stilling, eventuelt økt stillingsprosent, etter hvert som det blir ledige stillinger.
- Oslo kommune må lage en plan for innføring av seks timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon i kommunen. Les mer om 6-timersdagen i kapittel 1 om arbeidsliv.

Vold mot kvinner

Menns vold mot kvinner er et alvorlig samfunnsproblem. Rødt Oslo vil jobbe for gode tilbud til voldsutsatte kvinner og deres barn. Alternativ til Vold, Oslo krisesenter, overgrepsmottaket og ROSA-prosjektet er viktige aktører på feltet som må sikres tilstrekkelige ressurser.

Vold mot kvinner bør forebygges gjennom å arbeide for kvinners økonomiske selvstendighet og aktivitet i yrkeslivet. Mest mulig selvstendige kvinner og likestilte forhold legger et godt grunnlag for forhold uten vold. Rødt ønsker holdningskampanjer mot voldtekt, særlig retta mot ungdomsmiljøer.

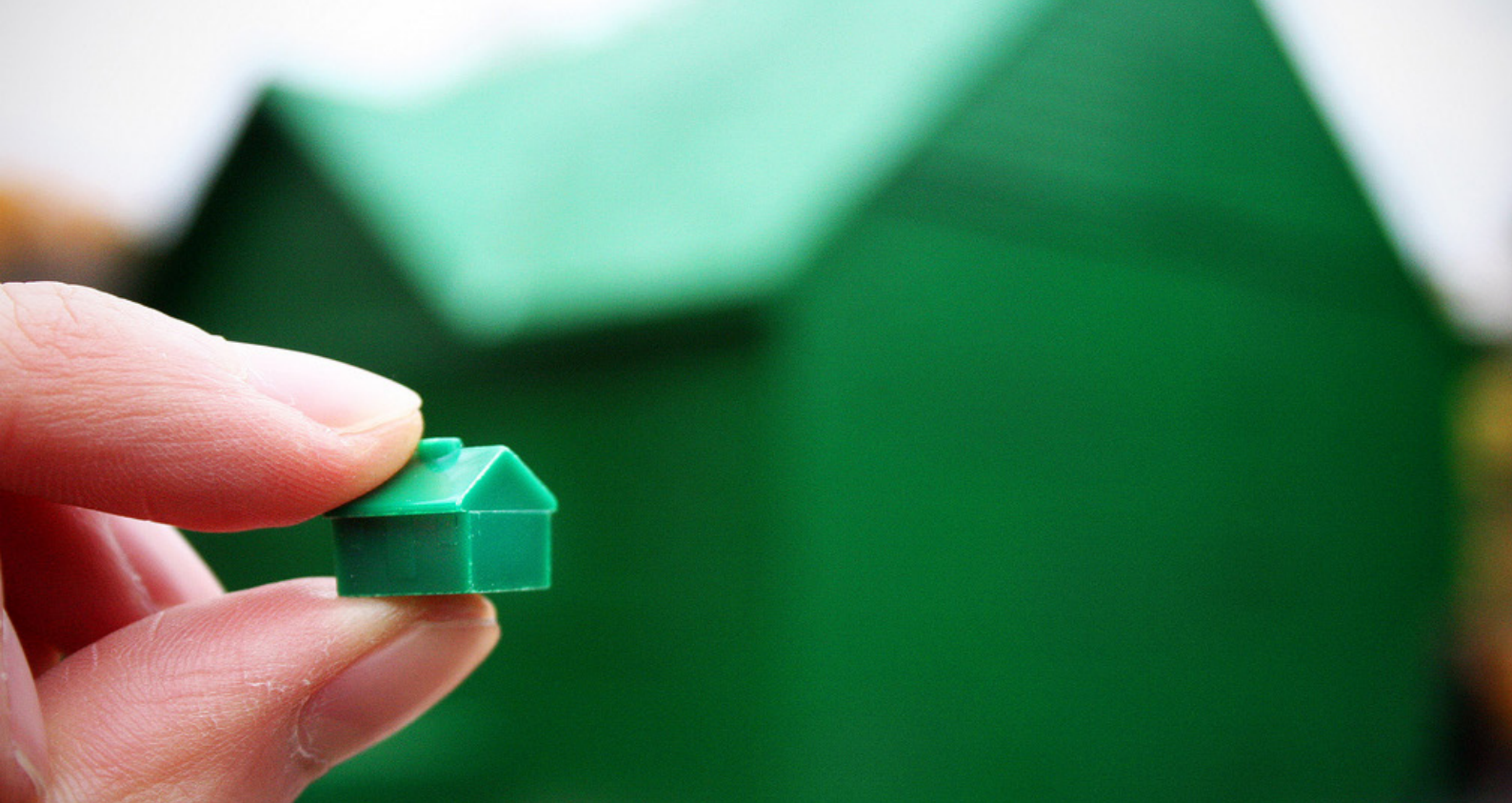
- Oslo kommunes handlingsplan mot vold i nære relasjoner må følges opp og forbedres.
- Oslo krisesenter må få økte bevilgninger.
- Oslo kommune må etablere gode exit-tiltak for kvinner i prostitusjon.
- Oslo skal bli en strippesfri by.
- Samarbeidet som bydelene og flere etater har med Oslo krisesenter må styrkes.
- Bevissthet rundt voldtekt og samtykke til sex må økes, tiltak må særlig rettes mot ungdomsmiljøer.

Kvinneorganisering

Kvinneorganisasjonene er en spydspiss i kvinnekampen og gjør en stor og viktig jobb. Rødt Oslo vil jobbe sammen med kvinnebevegelsen i kvinnepolitiske kamper og vil blant annet gå inn for at det opprettes et eget kvinnehus, det vil være viktig for å gi de enkelte organisasjonene gode arbeidsvilkår og styrke kontakten dem imellom.

- En kvinnepott som kvinneorganisasjonene kan søke støtte fra må bli en fast post i Oslo-budsjettet.
- Det bør opprettes et eget kvinnehus i samarbeid mellom kommunen og kvinneorganisasjonene. Et slikt hus må ha plass til de mange kvinneorganisasjonene i byen.

Rødt har fått gjennom en «kvinnepott» på fem millioner per år, hvor organisasjoner og aksjoner hvor kvinner selv organiserer seg kan søke om penger til arbeidet sitt. Vi vil jobbe for å videreføre denne potten.

4. Bolig

Folk trenger hus, hus trenger folk

Den markedsstyrte boligpolitikken har skapt en unødvendig boligkrise i Oslo. Bolig er en rettighet, men har gått fra å være et sted å bo, til å bli et spekulasjonsobjekt som skal tilfredsstille et umettelig behov for profitt til eiendomspekulanter, utbyggere og andre investorer. Banker gjør også god butikk på å låne store summer til folk som må overby hverandre i hektiske budrunder for å skaffe seg et sted å bo i hovedstaden.

Det viktigste målet må være at alle skal kunne bo trygt i en bolig med god standard og passe størrelse. Det har vist seg at markedet er fullstendig uegnet til å oppnå dette. Boligmarkedet må derfor reguleres og kommunen må i større grad tilby boliger til alle som ikke ønsker eller makter å delta i markedsgaloppen. Både på Stortinget og i Oslo bystyre vil Rødt kjempe for tanken om at bolig er en rettighet og at boligmarkedet trenger politisk styring.

- Kommunen skal som regel ikke selge ut kommunale tomter og gårder. Formålet for kommunens strategiske tomtekjøp skal utvides til å også gjelde boligformål.
- Kommunen skal være en aktiv utbygger av ikke-kommersielle boliger til eie og til leie. Kommunen skal også regulere tomter til dette formålet.
- Dersom utbyggerne ikke har begynt med utbygging av nye boliger i ferdigregulerte tomter etter en viss tid, skal kommunen ekspropriere disse tomter og planlegge utbyggingen selv.
- Det må opprettes et kommunalt boligtilsyn som kontrollerer at boligutleiende etterlever de bestemmelser som er knytta til drift og utleie av bolig, som for eksempel Brannvernloven.
- Husleieregulering på utleieboliger må gjeninnføres.
- Det må innføres strenge reguleringer av det private utleiemarkedet i Oslo. Dette for å forhindre boligspesulasjon og at nye boliger blir kjøpt til utleieformål. Dette kan for eksempel gjøres ved boplikt.
- For å motvirke at utleiemarkedet blir overtatt av korttidsleie, bør utleie via tredjeparter som Airbnb kun være lovlig inntil 60 dager i året.
- Eiendomsskatten på sekundærboliger, boliger man selv ikke bor i, bør økes.
- Kommunen skal sikre at beboere i leiegårder kan bruke kommunal forkjøpsrett. Kommunen skal bistå dem under hele prosessen dersom leieboerne har behov for det.

Kommunale boliger

Oslo kommune har gjennom flere tiår og under skiftende byråd vært landets største bolighai. Gjennom Oslo Boligbygg KF har kommunen utbyttet byens fattigste ved å kreve inn tilnærmet markedsleie for boligene sine. Samtidig har de kommunale boligene fått stå og forfalle, slik at vedlikeholdsetterslepet er på flere milliarder kroner.

Rødt Oslo kan ikke godta en politikk som gjør byens vanskeligstilte til kommunekassas melkeku. Husleien i de kommunale gårdene må komme de som bor der til gode. Kommunen må også sikre beboerne forutsigbare leieforhold, det er viktig for å opprettholde tilknytting til lokalmiljøet.

- Kommunen skal skaffe bolig til dem som ikke kan sørge for dette selv. Bostedsløse skal skaffes hensiktsmessig bolig innen en måned.
- Det må bygges flere kommunale utleieboliger for vanskeligstilte.
- Alle uføre og beboere over 60 år må få tidsbestemte kontrakter. Øvrige beboere må få minimum tiårige tidsbestemte leieavtaler
- Systemet med «gjengs leie» (markedsleie) i kommunale boliger må utvikles. Husleiene må ned.
- Vedlikeholdsetterlepet i kommunale boliger må dekkes av kommunekassa.
- Booppfølgingen i bydelene og tiltak for bomiljøet må styrkes.
- Rødt vil ha en vaktmesterordning for kommunale boliger på lik linje med de kommunale vaktmesterne på skolene i Oslo. Dette skal organiseres i samarbeid med beboerne og nærmiljøet.
- Forvaltningen av kommunale boliger må legges til en boligetat. Boligene skal ikke forvaltes av et kommunalt foretak (KF) som har overskudd som formål.
- Leieboernes organisasjoner skal være representert i styret for forvaltningen av kommunale boliger.

I 2018 og 2019 fikk Rødt gjennomslag for til sammen 75 millioner ekstra til bomiljøtiltak og boligsosialt utviklingsarbeid i Oslos kommunale boliger. En stor andel av disse pengene ble satt av til at beboerne selv kunne søke om tilskudd til bomiljøprosjekter og sosiale tiltak i gårdene.

Ikke-kommersielle boliger

I København finnes det allmennyttige boliger for kjøp og salg uten profitt, men i Oslo er folk prisgitt markedet. Oslo trenger ikke-kommersielle boliger.

Leieboerforeningen gjør en fantastisk jobb med og for de mange som bor i kommunale boliger i Oslo. Gjennom 2015-2019 har Rødt fått gjennom mange millioner ekstra til Leieboerforeningen for at de skal kunne fortsette med det.

- Husbanken må få økte rammer til å finansiere bygging av ikke-kommersielle boliger.
- Ikke-kommersielle boligbyggelag må ha en gjenkjøpsplikt, slik at alle fritt kan selge tilbake når de måtte ønske. Gjenkjøpsprisen skal være kjøpspris pluss prisregulering (justert etter konsumprisindeksen) for den perioden man har eid boligen.
- Stiftelser og andre ikke-kommersielle utbyggere som bygger ikke-kommersielle boliger bør tilbys tomter til en rimeligere pris enn det som normalt kan oppnås i markedet.

Ikke-kommersielle boliger er eiendommer som ikke følger prisen i boligmarkedet. Istedenfor gir den boligselger den samme prisen som man har kjøpt boligen for. I Danmark finnes det over 500.000 ikke-kommersielle boliger, kalt allmennyttige boliger, som i betydelig grad påvirker det ordinære boligmarkedet og reduserer prisgaloppen.

Boformer og standarder

Oslo har for få og for dyre boliger. Dette fører også til at nybygg ofte har feil boliger. De som har dårlig råd avspises med små og dårlige leiligheter og trange, skyggefulle utearealer.

Samtidig bygges det mange urimelig store, plasskrevende og kostbare boliger.

De fleste boliger i Oslo er dessuten bygd for folk som bor alene eller i en liten familie, men det er behov for et mer variert tilbud. Det må legges til rette for alternative boformer, som for eksempel kollektiver.

- Kommunen må kunne pålegge vedlikehold og rehabilitering av bygårder og tomter som ikke holdes ved like. Hvis dette ikke følges opp skal kommunen vurdere å ekspropriere.
- Universell utforming skal være standarden ved nybygg og rehabilitering.
- Boligblokker skal normalt ikke være over seks etasjer. Enkelte høyhus kan tillates forutsatt at de har en sentral posisjon i boligområdet (for eksempel servicetjenester) og at de har friarealer rundt som kompenserer for den ekstra høyden.
- Gårdsrom og avstand mellom blokker må være stort nok til at alle leiligheter får ettermiddagssol. Balkonger og takterrasser skal ikke regnes som uteareal i reguleringssammenheng.
- Det må planlegges for betraktelig større grøntområder i nye boligprosjekter. Parker og offentlige grøntarealer skal ikke brukes som erstatning for boligens uteareal.
- Kvalitetene ved eksisterende drabantbyer i Oslo øst må bevares. Grønt- og friarealer i disse områdene må vernes og skal ikke vike for nye boligprosjekter.
- Det skal ikke bygges flere eneboliger i Oslo. Det skal ikke bygges boliger på mer enn 150 kvadratmeter uten at disse har klausul om antall beboere (kollektiver, storfamilier).
- Det skal ikke tillates ettromsleiligheter ved nybygging eller rehabiliteringer.
- Det må stilles krav om at leiligheter skal være gjennomgående for å slippe til lys og luft.
- Det skal ikke bygges boliger i områder med helseskadelig støy og luftforurensning.
- Utnyttelsesgraden i områder som ligger langs strandlinja må senkes betraktelig. Vernede vassdrag skal bevares som landskapsvernområder.
- Den offentlige bygningskontrollen må gjenopprettes og styrkes. Det har vist seg gang på gang at byggherrers og entreprenørers egenkontroll ikke er holdbar.

5. Byutvikling

Hvem er til byen for?

Utviklingen av Oslo by har blitt overlatt til private aktører som setter sine egne profittbehov foran behovene til oss som bor her. Byens innbyggere har ingen reell makt i prosesser som styres av økonomisk mektige aktører. Utbyggere og utviklere som aldri har blitt folkevalgt, men som likevel får bestemme hvordan byen vår skal se ut og hvordan byrommet skal benyttes. Dette er et demokratisk problem.

Når byutvikling overlates til markedet og private aktører betyr det også at store grupper av befolkningen fortrenses fra områder som regnes som «attraktive». Vi ser det blant annet i Bjørvika, hvor vi finner Operaen, det nye hovedbiblioteket og flotte kontorbygg, men som ikke har plass til en like mangfoldig sammensetting av beboere, selv om den ligger i kort gangavstand fra tradisjonelle arbeiderstrøk som Grønland og Tøyen. Markedsstyrt byutvikling fører til at folk og familier presses ut av nabolaget sitt på grunn av økende husleier og boligpriser.

God byplanlegging bidrar til et godt liv – på jobb og skole og i fritida. Dette krever samarbeid og fellesskapsløsninger. Rødt er for en demokratisk, inkluderende og sosial byutvikling. Oslo skal ha plass til alle og innbyggernes behov skal gå foran interessene til spekulanter og den økonomiske eliten.

Demokratisk byplanlegging

Rødt ønsker å ta tilbake den demokratiske retten innbyggerne har til å planlegge egen by. Boligbygging og planlegging av Oslo skal ikke styres av eiendomsinvestorenes krav til høye overskudd.

- Det må lages lokalsamfunnsplaner i samarbeid med lokalbefolkning, lokale interesseorganisasjoner og næringsdrivende.
- I forbindelse med større byggeprosjekter må det tas initiativ til plansmier hvor utvikling og regulering planlegges i fellesskap med alle berørte parter. Både beboere, lokalt næringsliv og organisasjoner må kunne delta.
- Tidsfrist for nabovarsling må forlenges til fire uker i plan- og byggesaker. Alle naboer som er reelle beboere må varsles, ikke bare de juridiske eierne (som ofte ikke bor der).
- Når større byområder bygges ut, skal planlegging være i offentlig regi. Kommunen skal også selv delta aktivt som utbygger.

Bærekraftig byutvikling

Rødt er for en politikk som fremmer bosetting og sysselsetting i hele landet og som hindrer massiv sentralisering i hovedstadsregionen. Likevel vokser Oslo, også utenfor kommunens grenser. Dette krever tettere samarbeid om kollektivtransport og lokalisering av boliger, tjenester og arbeidsplasser.

- Sentralisering er til hinder for en bærekraftig byutvikling. Oslo kommune må gå inn for å få ned antall innflyttere og fremme bosetning i distriktene.
- Enkeltprosjekter må ses i en større sammenheng. Det må lages områdeplaner som ser enkelttomter i

sammenheng, og der det er flere tomteeiere, må disse pålegges samarbeid om fellesarealer.

- Rødt går mot etablering av nye bilbaserte kjøpesentre. Reguleringsvedtak, trafikkregulering og parkeringsbestemmelser må brukes for å forhindre etablering av nye sentre og utvidelse av eksisterende bilbaserte kjøpesentre.
- Planer må ha klare og strenge rekkefølgebestemmelser som sikrer at det etableres nærmiljøtilbud (skoler, barnehager, nærbutikker, idrettsanlegg osv.) samtidig som folk flytter inn.
- Det bør ikke bygges nye boligområder eller foretas vesentlige utvidelser i allerede utbygde områder uten at et effektivt kollektivnett er på plass fra dag én.
- Byplanleggingen må sikre hensiktsmessige arealer til industri og næring. Kommunen må også bygge nødvendig infrastruktur som gjør det mulig med moderne og bærekraftig industriproduksjon.

Det offentlige rom

Byen blir stadig mer kommersialisert og privatisert, dette vil Rødt motvirke. Det er et stort behov for flere offentlige møteplasser, som et alternativ til de kommersielle. Steder hvor lokalmiljøet finner det naturlig å møtes, knytte kontakt og skape samarbeidsarenaer som fører til gode bomiljøer. Oslos offentlige rom skal være inkluderende og tilgjengelige arenaer for hele byens befolkning, også for utsatte og marginaliserte mennesker, som hjemløse, rusavhengige og fattige tilreisende.

- Det må opprettes flere offentlige biblioteker, ungdomsklubber og aktivitetssentre knyttet til lokale miljøer. Møteplasser bør drives av beboerne, der det er mulig.
- Offentlige servicefunksjoner og -tilbud må legges utenom private kjøpesentre.
- Torg og plasser skal driftes og disponeres av kommunen eller bydelene, ikke av private driftsselskaper.
- Leskur, benker og offentlige toaletter må bygges, rustes opp og vedlikeholdes i kommunal regi.
- Mengden reklame i det offentlige rom må reduseres kraftig og avgiftsbelegges. Kommunen skal ikke tillate at det settes av hele vegger til reklame.
- Det må opprettes flere offentlige plakattavler i alle bydeler.

Hvor skal vi bygge?

Det meste av fortetting i byen har kommet i Oslo øst. Dette går på bekostning av beboerne i disse områdene, og motvirker en balansert byutvikling med en mangfoldig sammensetting av boliger og arbeidsplasser spredt over hele byen. I tillegg er kapasiteten på T-banens østlige linjer sprengt, mens det er til dels god plass i vest.

- Byutvikling på vestkanten må prioriteres framfor videre fortetting på østkanten. Det skal ikke fortettes videre i høyt fortettede områder i øst før alle alternativene i vest er brukt opp.
- Dagens småhusplan, som verner villaeiendommer, er til hinder for utbygging i Oslo vest og må revideres.
- Antall boliger som er planlagt i Hovinbyen må ned. I stedet bør det bygges mange nye boliger i vest, nær det eksisterende kollektivnettet, særlig langs T-banen og trikkelinjene.
- Groruddalsbunnen må i hovedsak beholdes industri, lager, plasskrevende handel, transport og friområder.
- Rødt går sterkt imot bygging i Marka, markagrensa skal ligge fast. Vi går også imot den foreslåtte utbyggingen av Gjersrud-Stensrud-området, som vil gi mye økt biltrafikk hvis det blir utbygd. Dette området bør tilbakeføres til å bli landbruks-, natur- og friluftsområde.

Les høringsuttalelsen fra Rødt Oslo til byrådets forslag til kommuneplanen Oslo mot 2040. Høringsuttalelsen vår er en pekepinn på hvilken byutvikling vi ønsker oss innenfor rådende forhold, men vi har like fullt større visjoner og ambisjoner for en rettferdig by med en miljøvennlig og menneskevennlig utvikling.
rødt.no/oslo/program

6. Klima og miljø

Miljøvennlig og fornybar framtid

Rapportene fra FNs klimapanel tegner et dystert bilde av framtida, med høyere temperaturer, mangel på vann og dyrkbar mark, og tap av biologisk mangfold. Vi ser også problemer som plastforsøpling i verdenshavene og nedbygging av verdifull natur. Også Oslo får mer ekstremvær, og også her er naturen under press. Årsakene til miljøproblemene er komplekse, men de springer alle ut av lang tids overforbruk. Menneskeheten har det siste århundret levd i et kapitalistisk forbrukssystem frakoblet jordas tåleevne, og vi bruker mer ressurser enn det jordkloden kan bære fram.

Rødts alternativ er en sosialisme som ikke ødelegger livsgrunnlaget for kommende generasjoner. Oslo må i likhet med resten av den vestlige verden kutte sine klimagassutslipp drastisk. Kommunen må også ta vare på de lokale naturverdiene og byens grønne lunger. For at vi skal klare dette uten å øke de sosiale forskjellene i byen, vil Rødt Oslo vil jobbe for en politikk som er både grønn og sosial.

Den største kilden til klimagassutslipp i Oslo er veitrafikken, som står for over 60 prosent av utslippene. Veier og parkeringsplasser legger også beslag på store arealer, og bildekk er i Norge den største kilden til mikroplast på avveie. Det er derfor viktig for Rødt å få til en skikkelig satsing på kollektivtrafikk i Oslo, samtidig som byen blir enda mer tilgjengelig for gående og syklende. Grønn, sosial byutvikling og et godt kollektivnett – i kombinasjon med restriksjoner på privatbilismen – er avgjørende for å kutte klimagassutslipp.

Kommunale klimatiltak

For å nå målet om maksimum 1,5 graders oppvarming, må tiltak gjøres her og nå. CO₂-innholdet i atmosfæren er en avgjørende faktor i denne oppvarminga, og vi er avhengige av skadebegrensende tiltak som reduserer CO₂-innholdet i lufta her og nå. Rødt vil jobbe for at Oslo kommune etablerer og drifter skadebegrensning knyttet til lokale utslippskilder, i tillegg til å presse på andre aktører for en ambisiøs klimapolitikk.

Kommunens klimaplan skal fungere som et styringsdokument for øvrig planarbeid og drift. Oslo kommune må fortsette å legge fram klimabudsjett og bistå bydelene med å lage sine egne klimabudsjetter og klimaregnskap. Positive og negative miljøkonsekvenser av budsjettposter må synliggjøres mer enn i dag.

- Kommunen skal prioritere naturlig CO₂-lagring i byutviklingsprosjekter. Tilrettelegging for økt CO₂-opptak i jord og planter er tiltak som kan redusere CO₂-innholdet i lufta samtidig som det påvirker bymiljøet positivt.
- Fagmiljøer må inkluderes i prosjektene for å sikre god kvalitet og påvirkning på lokalmiljøet.
- Kommunen skal søke varig samarbeid med og råd hos den demokratiske miljøbevegelsen.
- Kommunens ansatte skal så langt det er mulig benytte seg av videokonferanser framfor lange jobbreiser i sine virksomheter.
- Ved reiser bør kommunens retningslinjer være at mest miljøvennlige reisemåte dekkes selv der dette betyr en dyrere billett.
- Det skal legges til rette for, og bevilgninger skal økes til, prosjekter som hjelper befolkninga å redusere sine

klimaavtrykk, som miljøvennlig transport og urbant landbruk.

- Kommunen skal gjennomføre karbonfangst og -lagring på Klemetsrud, og vurdere teknologien ved lignende prosjekter.
- Det må innføres strenge krav om begrensning av klimautslipp til alle bedrifter som produserer varene og produktene sine i Oslo.
- Oslo kommune skal jobbe for reduserte utslipp av sot og annen luftforurensing fra vedfyring. Vrakpant på gamle vedovner, tilskudd til utskifting av gamle ovner og forbud mot fyring i gamle vedovner er tiltak som bør utredes.
- Alle større skip i Oslo havn skal pålegges å bruke landstrøm. Det skal også jobbes for flere tiltak som begrenser miljøbelastningen fra større skip.

Ettersom den globale oppvarminga fortsetter vil ekstreme værmønstre forsterkes, og byutviklinga må ta høyde for dette. Dagens systemer for håndtering av overflatevann har allerede for liten kapasitet, og dette vil forsterkes de kommende årene. Havnivåstigning, høyere vannføring i elvene og andre konsekvenser av klimaendringene må også tas hensyn til i videre byutvikling og utbygging.

- I perioder med store nedbørsmengder oversvømmes systemet slik at kloakkvann blandes med overflatevann, og renner direkte ut i fjorden uten rensing. Oslo kommune må utvikle et kloakksystem uten risiko for utslipp direkte i fjorden.
- Oslo kommune må etablere samarbeid med lokale interessegrupper, bydeler og lokalbefolkning for å innhente lokalkunnskap om risikosoner for klimaendringer, og sikre effektiv forebygging og beredskap som ivaretar kritiske samfunnsfunksjoner.
- Kommunen må bygge kompetanse hos plan- og byggesaksbehandlere, slik at klima- og klimatilpasningstiltak blir vurdert ved utbyggingssaker.

I budsjettforhandlingene for 2018 fikk Rødt gjennomslag for at Oslo kommune skal ha en egen kommunegeolog for å sikre geologisk og geoteknisk kompetanse uten å måtte hyre inn dyre konsulenter hele tiden.

Klimajobber – næringsliv for framtida

Rødt jobber for en politikk som legger til rette for bedrifter med høy verdiskapning og uten klimautslipp. Når arbeidsplassene plasseres nær der folk bor, oppnår vi bærekraftige og klimavennlige bysamfunn der avstandene mellom arbeid og hjem er små. Rødt Oslo mener en bevisst næringspolitikk er like viktig for å nå dette målet som en gjennomtenkt boligpolitikk. Vi må legge til rette for en bærekraftig byindustri som skaper arbeidsplasser og verdier over tid.

- Ansatte og deres organisasjoner må involveres i klimaplanlegging og budsjettering, slik at klimaarbeidet forankres hos de som står for den daglige driften.
- Andelen av Innovasjon Norge som omhandler Oslo og byens borgere bør overføres til en ny etat for innovasjon og næring i Oslo kommune. Denne etaten skal være et virkemiddel for å realisere en verdiskapende, grønn og bærekraftig næringsutvikling for Oslos innbyggere, blant annet gjennom ansvaret for lærlingeordningen i Oslo og et tett samarbeid med bydelenes NAV-kontor.
- Kommunen skal satse mer på høykompetanseindustribedrifter og kunnskapsintensive, kreative og bærekraftige næringer innen områder som klima- og teknologiutvikling, medisinsk forskning, farmasi, bioøkonomi, ren energi, helse, reiseliv, kunstig intelligens og smarte byer.
- Kommunen må støtte grønn næring i Oslo ved å gå i bresjen for klimatiltak som solcellepaneler og solfangere på egne bygg og stille krav til utbyggere.

Fusjon av Hafslund Eco og Eidsiva energi

Bystyret i Oslo sikret i 2019 avtalen om fusjon av Hafslund Eco og Eidsiva energi, mot Rødts stemmer. Vi mener dette er første ledd i en større sentralisering. Fusjonen fører til at Hafslund Eco (Oslo kommune) tar over kontrollen på den vannkraft som Eidsiva i dag eier selv, og det gjøres for en billig penge. Det er ekstra ille at Innlandsregionen mister kontrollen over sine naturressurser.

Det er et resultat av en villet, nasjonal politikk fra regjeringa og delvis Arbeiderpartiets side der Norge skal gjøres om til et grønt batteri for EU-landene.

Rødt vil at norsk kraft igjen skal bli en felles profittfri ressurs for innbyggerne og hele samfunnet, og være en grunnpilar for ei storstilt miljøvennlig industrisatsing i fastlands-Norge.

Kommunen som politisk aktør

Tilgang på rimelig elektrisk energi til basisforbruk er et samfunns gode som må komme alle byens innbyggere til del. Oslo Kommune kan, gjennom sitt eierskap i Hafslund Energi og Hafslund Nett, ha en avgjørende innflytelse på dette. Eierskapet må forvaltes med mål om å gi byens befolkning rimelig energi og gode løsninger for energisparing. Rødt Oslo ønsker at kommunens tjenesteyting også innen energi skal være profittfri og brukerstyrt.

Samfunnet må elektrifiseres på en etisk forsvarlig måte. Norsk ren energi må skattes progressivt, slik at en normal husstand og grønn industri ikke belastes tungt, men luksusforbruk skal koste.

- Hafslund, som er eid av Oslo kommune, må selge seg ut av NorthConnect-kabelen. Norge må ikke integreres tettere med EUs kraftmarked.
- Det må innføres et toprissystem for strømleveranse til husholdningene, med rimelig strøm til basisforbruk og dyr strøm til overforbruk.
- Kommunen skal plassere sine investeringer i grønne fond, fornybar teknologi, og grønt næringsliv.
- Kommunale driftsmidler, investeringsmidler og pensjonsfond skal trekkes ut av banker, fond og forsikringsordninger som investerer i eller låner ut til kull, olje- eller gassvirksomhet.
- Oslo kommune skal jobbe for å få tillatelse til å skatte bedrifter etter CO2-belastning. Klimaregninga skal sendes dit den hører hjemme.
- Det skal finnes energispareplaner for alle kommunens bygg, og stilles krav om fornybar oppvarming og lavt energibruk til bygninger kommunen leier og eier.
- Bruken av miljøvennlige varmekilder må utvides. Alle kommunale nybygg skal installere solfangere og/eller solceller.
- Oslo kommune skal etablere forsøksbydeler for energiutveksling og smart styring innenfor byområder og kvartaler, etter produksjonsoverskudd.
- Kommunen skal stille krav til og legge til rette for utslippsfrie byggeplasser. Beregninger for økonomi og miljø for byggeprosjekter skal omfatte hele livssyklusen.

North Connect og ACER

Ei stadig tettere norsk integrering i den europeiske energiunionen ACER, vil bety økt press på norsk fornybar kraftproduksjon, økt krafteksport og import av enda høyere strømpriser i Norge. Denne utviklingen vil både undergrave natur- og miljøhensyn, sosiale økonomiske hensyn og en offensiv nasjonal industripolitikk der rimelig kraft er et industri- og distriktpolitisk virkemiddel. Derfor har Rødt vært motstander av det delvis Hafslund Eco-eide kabelprosjektet North Connect og stemt mot EUs tredje energimarkedspakke og ACER da saken kom opp i Stortinget i fjor.

Ressurs- og plastbruk

Oslo kommune må legge til rette for gjenbruk, ombruk og deling i mye større grad enn i dag, både for enkeltpersoner og firmaer. Rødt vil legge til rette for en ekte delingsøkonomi basert på fellesskap og solidaritet, ikke privat profitt. Vi må aktivt støtte reparasjonsverksteder og fremme håndverk som bidrar til økt levetid og gjenbruk av viktige forbruksvarer. Rødt vil øke forbrukernes makt til å anskaffe seg utstyr, klær og forbruksvarer som er miljøvennlige, har lengre holdbarhet og lar seg lettere reparere.

Hvert år dør store mengder sjøpattedyr, fugler og fisker av plastsøppel. Samtidig går milliarder av mindre plastbiter ut i jordsmonn og hav, spises av dyr og organismer og havner i næringskjeden. Rødt jobber for at vi i Oslo skal minske plastbruken og for å presse frem en overgang til gjenbruksemballasje og nedbrytbare materialer.

- Oslo kommune må bidra med lokaler til «gratisbutikker» og byttemarkeder.
- Det må finnes byttehyller eller byttecontainere innen rimelig gangavstand hjemmefra for alle byens borgere, for eksempel i regi av kommunen eller borettslag.
- Gjenbruksanlegg må finansieres på en slik måte at det ikke er nødvendig med stadig mer søppel for å få anleggene til å gå rundt økonomisk.
- Det må satses på utlån av verktøy og andre gjenstander som sjelden er i bruk, i kommunal regi gjennom bibliotekene.
- Kommunen bør arrangere brukt- og byttemarkeder og «fiksefester» for elektronikk.
- Det må innføres minst en kjøttfri dag i uka i alle kommunale kantiner, som også bør fremme økt bruk av norske, kortreiste råvarer. Kommunen bør også oppfordre andre til å gjøre det samme.
- Klimavennlig kosthold og reduksjon av matsvinn må bli del av undervisningen i skoler og barnehager.
- Befolkningen bør stimuleres til matdyrking til eget bruk gjennom informasjonskampanjer og tilrettelegg for dyrking og flerbruksområder på kommunens eiendom.
- Vannforsyningen i Oslo skal ikke privatiseres. Rensing og distribusjon av drikkevannet for byens befolkning skal være en kommunal tjeneste.
- Alle kommunale enheter må ha miljøsertifisering som mål, som rådhus, skoler og barnehager.
- Engangsgrillere må forbys på kommunal grunn, og det må tilbys og opplyses om bærekraftige alternativer.

Byøkologi

Oslo er en by i sterk vekst. Deler av byen er svært tett befolka, og på bakgrunn av prognoser om stor befolkningsvekst legges det press særlig på bydeler i øst for ytterligere fortetting. Rødt Oslo mener kommunen må møte disse prognosene med bedre regional og lokal planlegging. Veksten må fordeles på flere byer og tettsteder, som knyttes sammen med Oslo og hverandre med et styrket og mer effektivt kollektivtilbud.

Også i Oslo må befolkningsveksten spres over flere områder, og det må fortettes rundt kollektivknutepunkter i vest. Byen vår trenger flere og sterkere lokale sentre. Videreutviklingen av Oslo må ta utgangspunkt i byøkologi, hvor byen og naturen er tett sammenvevd i hverandre.

- Oslo trenger flere byøkologiske pilotprosjekter med forskjellige typer boliger, for å høste erfaringer om alternativ organisering av bymiljøet.
- Oslo kommune må gi forutsigbare rammer og støtte til å drive med økologisk oppussing og rehabilitering av byggene i eksisterende byøkologiske pilotprosjekter.
- Tiltak for gjenbruk av materialer ved utbygging, oppussing og riving av bygg må påbys.
- Det må stilles strenge krav til miljøstandarden ved nybygg og større rehabiliteringer. Nybygg skal være «plusshus», det vil si bygg som produserer mer energi enn de bruker, og bygges med miljøvennlige og bærekraftige materialer som massivtre.
- Kravene til håndtering av avløpsvann ved nybygging og større rehabiliteringer må være strenge. Det bør blant annet legges til rette for kildeseparering som skiller gråvann fra svartvann, slik at gråvannet for eksempel kan gjenbrukes lokalt.
- Bevilgninger til støyskjerming må økes, også ved større byggeprosjekter.

Bystyret river Hausmanns gate 42 i Hauskvartalet

I 2019 vedtok bystyret å rive Hausmanns gate 42 i Hauskvartalet, mot Rødts stemmer. Eierne av kvartalet har lenge ønsket å rive gården for å bygge nytt, mens ildsjeler i lokalmiljøet, samt Rødt, plan- og bygningsetaten og byantikvaren har vært mot riving av den verneverdige bygningen.

Vedtaket svekker tiltroen til at byrådet ønsker å fremme en sosial boligbygging i byen. Hvis ønsket om en inkluderende byutvikling og en tredje boligsektor skal skje på en tilfredsstillende måte, kan ikke dette overlates til utbyggerne. Her gjorde AP, SV og MDG knefall for kapitalinteressene. Oslo blir en fattigere by når slike som Urbanium kan diktere reguleringsplaner.

Rødt mener at eierskapet til kvartalet burde vært tilbakeført til Oslo kommune, og ansvaret for drift og vedlikehold burde i størst mulig grad vært overlatt til beboerne.

Oslofjorden og elvene

Oslofjorden med sine øyer er et unikt rekreasjonsområde for byens befolkning. Samtidig er fjordsystemer svært sårbare kystmiljøer som påvirkes kraftig av menneskelig aktivitet. Befolkningsveksten i de urbane områdene rundt Indre Oslofjord har ført til økende utslipp og påvirkning, og en endring i økosystemene på havbunnen. Utslipp i og forurensing av Oslo-elvene skader økosystemet både i elvene og fjorden der de renner ut i havet.

- Verneplanen for Oslofjorden må ferdigstilles snarest. Med planen må det følge økte bevilgninger til kartlegging og forskning på fjordbunnen.
- Det må innføres strenge utslippskrav og overvåkning av utslipp ved kloakkanleggene i kommunen. Det bør utvikles et overvannssystem som ikke har forbindelser til kloakksystemet, slik at ubehandla kloakk ikke kan renne direkte ut i fjorden
- Alnaelva må få en tiltaksplan for kartlegging av risikokilder samt forebygging av utslipp og forurensning til elva. Dette må skje i samarbeid med lokale miljø- og interessegrupper, og fagmiljøer med miljøkompetanse.
- De vernede vassdragene må bevares som landskapsvernområder. Elver og bekker som er lagt i rør må i størst mulig grad åpnes.
- Det må innføres et byggeforbud innen 20 meter fra elvebreddene og etableres gangveier med sikt til elvene.
- Det må etableres bedre avfallshåndtering i kystnære områder, på øyene og langs elvebreddene. Plastavfall og lignende må i mindre grad ender opp i havet. Dette er spesielt viktig om våren og sommeren.

Naturvern og biologisk mangfold

Oslomarka er viktig både for naturmangfoldet og unikt som natur- og rekreasjonsområde for byens befolkning. Her må natur- og kulturvern prioriteres over andre hensyn. Markagrensa må bestå, og randsonen mellom bebyggelsen og Marka må ikke uthules med idrettsanlegg eller boligutbygging.

Oslo er den kommunen i landet med flest registrerte rødlista arter. Derfor er det svært viktig at vi tar hensyn til naturens tålegrenser, og tar vare på dyra og plantene som lever her. Oslo kommune må ta ansvar for velferden til både ville og tamme dyr.

- Oslo kommune skal jobbe for nasjonalparker i Nordmarka og Østmarka.
- Kommunen må støtte etablering av fredete urskogsområder.
- Områder hvor rødlista dyre- eller plantearter holder til eller vokser må vernes. Ulven i Oslomarka må vernes.
- Verneområdet på Røverkollen må utvides.
- Østensjøvannet og områdene rundt må bevares.
- Ved nyplanting må allergifremmende og svartelistede trær og busker unngås. Det skal sikres gode forhold for pollinerende insekter. Stedegne arter skal prioriteres.
- Kommunen bør sette ut humlekasser og dele ut gratis frø til planter som er særlig attraktive for pollinerende insekter.
- Oslo kommune må støtte og legge til rette for organisasjoner som hjelper dyr i nød.

Grøntområder

Parker, friområder og skog må bevares, og utvides slik at vi får flere sammenhengende grønntområder og trafikk-sikker atkomst til gode friområder. Byutviklingsprosjekter må inkludere romslige parkområder, ikke bare grønne pyntestriper.

- Det bør opprettes flere parselhager i Oslo. Dagens kolonihager må bevares og gis langsiktige kontrakter.
- Jordvern må stå i første rekke ved vurdering av utbygging og bruksendringer.
- Kvalitetene ved eksisterende drabantbyer i Oslo øst må bevares. Grønt- og friområder i disse områder må vernes og skal ikke vike for nye boligprosjekter.
- Romslige parkområder må inkluderes i alle byutviklingsprosjekter. Offentlige grøntarealer og parker skal ikke brukes som uteareal-alibi i slike prosjekter.
- Vedlikeholdet av Oslos parker og grønntområder skal gjøres av kommunalt ansatte.
- Parker som brukes av flere enn bare bydelens innbyggere og som ligger i gangavstand fra sentrum, må likestilles med parkene i sentrum. Kommunen må sette av like mye penger til å forvalte disse parkene som sentrumsparkene.

Du finner mer politikk som er relevant for klima og miljø i kapittel 5 om byutvikling og kapittel 7 om samferdsel. Vi anbefaler også flere publikasjoner fra Rødt sentralt, blant annet «Oljefri», en plan for oppbygging av framtidsrettede arbeidsplasser parallelt med nedtrapping av olje- og gassindustrien: rødt.no/miljo.

7. Samferdsel

På skinner mot miljøbyen

Oslo trenger framtidsrettede løsninger som tar hensyn til fellesskapet. Vi må velge kollektivtrafikk framfor privatbilisme, gående framfor motorvei og syklende framfor parkeringsplasser. Der hensynet til myke trafikanter kommer i konflikt med privatbiler, må gående og syklist alltid prioriteres.

Fotgjengere

Den vanligste transportformen for Oslos innbyggere er føttene. Enten det er til butikken, til jobben eller mellom andre transportmidler, men i alt for stor grad tilgodeses fotgjengerne ofte med dårlige løsninger som innebærer omveier, gjerne via utrivelige broer og underganger. Byen må være tilgjengelig for alle, også folk med bevegelseshemminger.

Høsten 2018 behandlet bystyret et innbyggerforslag om trafiksikkerhet i Strømsveien på Vålerenga. Det ble vedtatt flere gode tiltak, blant annet fikk Rødt flertall for at det skal bli forbudt med gjennomkjøring for vanlig trafikk ved bommen på Galgeberg – et tiltak lokalbefolkningen har sloss for lenge. Våren 2019 var skiltet ennå ikke på plass, men Rødt vil følge opp saka videre.

- Gangveger skal i størst mulig grad ha trivselsfremmende utforming, skjerming mot biltrafikk, beplantning som vedlikeholdes og god belysning.
- Gangveier og fortauer skal ryddes for snø og strøs hele vinteren, og universell utforming må opprettholdes selv om det snør. Eldre og funksjonshemmede har rett til å komme seg ut også om vinteren.
- Ved naturlige knutepunkter må det settes opp kart som gir informasjon om gangveier, målpunkter og kollektivholdeplasser i nærheten. Skilting og informasjon er svært viktig for å få flere til å gå.
- Barneskoler skal alltid ha trygg adkomst for gående.
- I villastrøk bør gateparkering reduseres og fortau anlegges der dette mangler.

Sykling

Oslo er en by som i for liten grad er planlagt for syklist, og i mange tilfeller har planlegginga blitt preget av motstridende interesser mellom syklist og bilist. Rødt Oslo vil alltid jobbe for å bedre forholdene for syklist i Oslo.

- Det skal alltid legges til rette for syklist ved bygging eller ombygging av veier. Der hensynet til sykkel kommer i konflikt med privatbiler, skal sykkel prioriteres.
- Sykkelveier skal holdes fri for parkerte biler og andre hindringer. Vedlikehold av sykkelveiene må prioriteres. Sykkelveier og -felt må brøytes om vinteren.
- Kollektivknutepunkter må tilrettelegges med et nett av gang- og sykkelveier og sykkelhotell, eventuelt større innfartsparkeringer der dette er mest hensiktsmessig.
- Planlagte sykkeltraseer må ferdigstilles snarest. I tillegg må det planlegges og bygges et langt mer finmasket sykkelnettverk, som gir kort vei til nærmeste trygge og effektive rute.

- Standarden på de eksisterende sykkeltraseene må heves for å fjerne trafikkfeller, flaskehalser og hindringer.
- Tilrettelegging for sykkel og vintervedlikehold i Oslo sør, bydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand, må prioriteres høyere.
- Sikker sykkelparkering og flere bysykler er viktig for at flere skal ta i bruk sykkel til og fra jobb og på reiser rundt i byen.
- Flere steder innenfor Ring 2 bør P-plasser for bil erstattes med sikre parkeringsplasser for sykkel. Det må bygges sikker sykkelparkering ved holdeplasser for T-bane, trikk og buss.
- Det må kreves sykkelparkeringsplasser ved alle nærings- og kulturbygg. Butikker over et visst areal (1000 kvadratmeter) må pålegges å lage parkeringsplasser for sykkel.
- Oslo kommune må overta bysykkelordninga, utvide sykkelparken og etablere stativer ut til Ring 3 og til Oslo sør, bydel Østensjø og Groruddalen.

Kollektivtrafikk

På tross av et nytt politisk flertall i 2015 har billettprisene på kollektivtransporten fortsatt å øke. Dette går først og fremst ut over byens barnefamilier og lavtlønte som stadig må betale mer for mobilitet. Kollektivtilbudet i Oslo lider fortsatt av tidligere byråds privatiseringsiver som delte opp ulike deler av kollektivtransporten i ulike selskaper. Dette er byråkratisk og lite effektivt. Rødt vil samle selskapene som er eid av Oslo kommune og knyttet til kollektivtransporten, i én felles organisasjon med kollektivtransport som eneste arbeidsområde.

Rødt jobber for at kollektivtransport i Oslo skal være gratis å bruke for alle, finansiert av fellesskapet. Vi støtter derfor enhver reduksjon av passasjerbetaling på buss, trikk, T-bane og tog.

- Sone 1 må utvides, slik at det innføres vanlig lokaltakst for reiser til og fra Oslo/Akershus.
- Studentrabatt på kollektivtrafikk skal ikke ha noen øvre aldersgrense.
- Alle som lever på økonomisk sosialhjelp skal ha rett til honnørrabatt på kollektivtrafikken.
- All kollektivtransport og alle holdeplasser i Oslo skal være universelt utformet. Også mennesker med orienterings- eller bevegelseshemminger skal kunne benytte seg av Oslos kollektivtilbud.

Hvorfor er Sone 1 viktig?

Dette er særlig viktig så lenge befolkninga i tre av Oslos bydeler faktisk må reise til Akershus for å komme til sykehuset de sokner til. Folk som bor i Alna, Grorud og Stovner må betale for to soner for å komme seg til Akershus universitetssykehus (Ahus).

Trikk, tog og T-bane – kollektivtransport på skinner – er effektivt og miljøvennlig. Kapasiteten på eksisterende skinnegående kollektivtransport i Oslo er sprengt, spesielt østover. Buss og båt er gode og fleksible alternativer. Nye busser og båter som kjøpes inn må alltid være det mest miljøvennlige alternativet som er å få.

- Antallet kollektivfelt i Oslo må økes. Der det mangler kollektivfelt på de store innfartsveiene, samt på Ring 3, må ett av de eksisterende kjørefeltene gjøres om til kollektivfelt.
- Kollektivtrafikken må gis prioritet i kryss og på steder der den plages av forsinkelser.
- Diesel må byttes ut med elektrisitet, biogass og eventuelt hydrogen innen buss- og ferjedrift.
- Avgangshyppigheten må opp på alle lokaltoglinjer.

Tilrettelagt transport (TT) er en transporttjeneste for folk som ikke kan bruke det vanlige kollektivtilbudet og utføres vanligvis med drosje. TT-tilbudet må utvikles videre i nært samarbeid med brukerne og brukerorganisasjonene. Transporttjenesten til funksjonshemmede som ikke kan bruke vanlig kollektivtransport egner seg ikke for anbud.

TT-brukere over 67 år

Tidligere fikk TT-brukere halvert antall turer når de fylte 67 år, som om eldre har mindre behov for legebeseøk, handleturer eller å besøke venner. Etter forslag fra Rødt har dette diskriminerende skillet blitt fjernet – TT-brukere over 67 år får nå like mange turer som de under.

- Tilrettelagt transport kommer i stedet for vanlig kollektivtransport, og administrasjonen av tilbudet bør derfor samles organisatorisk med kollektivtilbudet.
- Egenandelen på TT-reiser skal ikke være høyere enn billettprisen på vanlig kollektivtransport. Taket på antall TT-reiser må fjernes. Rødt ønsker å innføre månedskort for TT-tilbudet.
- Det må lages ordninger som gjør at brukere av TT kan bruke denne dør til dør, også innenfor området med «bilfritt sentrum».
- Det må bli slutt på anbud og samkjøring i pasientreiseordningen.

Bil og bompenger

Bilen tar fortsatt for stor plass i Oslo og de store veiprosjektene koster skattebetalerne for mye. Rødt jobber for at det å reise kollektivt skal være et godt alternativ til å kjøre privatbil. Rødt er mot den nye planlagte motorveien E18 til Bærum. Vi går mot prosjekter som gir økt kapasitet på veinettet, og ønsker i stedet tiltak som reduserer bil-bruken.

Rødt mener at vei- og kollektivutbygging i hovedsak skal finansieres over skatteseddelen, ikke med bompenger. Vi kan vurdere å støtte bruken av veiprising eller rushtidsavgifter som tiltak for å flytte persontransport fra bil til kollektiv. Rødt Oslo vil imidlertid støtte slike tiltak bare dersom det samtidig gis et bedre og betraktelig billigere kollektivtilbud. Prisreduksjonen må gjelde både for enkeltbilletter og periodekort.

Det må også etableres et sosialt utjevningselement i bomavgiften knyttet til inntekt, slik at lavinntektsgrupper belastes økonomisk i mindre grad enn høyinntektsgrupper.

Oslo sentrum må bli helt personbilfritt, i første omgang innenfor Ring 1. Gatenettet her bør være forbeholdt myke trafikanter, kollektivtrafikk og annen nyttetraffic (som varelevering, utrykning og håndverkere). Folk med funksjonshemninger må ha mulighet til å kjøre og parkere innenfor Ring 1.

- Ved utbygging av lokk og tunneler må man gjennomføre tiltak for å begrense luftforurensning. Piggdekkavgift og miljøfartsgrenser må opprettholdes og innføring av lavutslippssoner for tunge eller lette kjøretøy må vurderes for å begrense luftforurensning.
- Drift av kommunale veier (snømåking, renhold, støvbinding osv.) skal gjøres av det offentlige.
- Parkeringsplasser for bil tar opp verdifull plass i det offentlige rom. Plass er i Oslo en begrenset ressurs som først og fremst må komme fellesskapet til gode.
- Det bør bygges egne parkeringsplasser for bilkollektiv i alle deler av byen, særlig ved trafikkknutepunktene.
- Systemet med innfartsparkering ved kollektivknutepunkter i utkanten av byen må videreutvikles.
- Oslo kommune må opprette langt flere HC-parkeringsplasser, særlig i sentrum. Kommunen må samarbeide med brukerorganisasjonene om hvor mange HC-plasser og hvor de skal plasseres.

Elbil er en delløsning på klimakrisa. Men også produksjon av elbiler krever mye energi, de tar stor plass i bybildet og bidrar til svevestøv og mikroplast som havner i havet. Biltrafikken skaper også barrierer mellom bebyggelsene på hver side av veier med mye trafikk.

- P-plasser for elbiler må avgiftsbelegges med redusert takst sammenlignet med fossile kjøretøy, og elbiler må betale for lading.
- Det bør etableres gode og effektive støtteordninger for etablering av ladestasjoner for el- og hydrogenbiler samt veiledningstjeneste, særlig for borettslag.
- Elbiler skal ikke lenger ha rett til å kjøre i kollektivfelt eller sambruksfelt på andre vilkår enn hva som gjelder for andre biler. Det store antallet elbiler er etter hvert til hinder for kollektivtrafikken.
- Tilgang til parkeringsplass på arbeidsplassen skal skattlegges på samme måte som jobbtelefon og lignende.

Nyttetraffic

Mindre privatbilisme vil gi bedre framkommelighet for godstransport og annen nyttetraffic. Prioritet til nyttetraffic vil gi større effektivitet og bedre framkommelighet for politi, brannbiler og ambulanse, noe som vil gi oss en tryggere hverdag.

Varelevering til Oslo må organiseres slik at transportveien blir kortest mulig, det vil gi mindre utslipp. Det er også viktig å få så mye som mulig av varetransporten bort fra veiene og over på skinner og skip.

- Det må legges opp til et eget tungtransportnett og forbud mot slik kjøring mellom kl. 22 og 6 i boligområder.
- Arbeidet med Fossumdiagonalen må settes i gang snarest.
- Det må opprettes flere parkeringsplasser for nyttetraffic innenfor ring 1.
- Det trengs egne parkeringsanlegg for langtransporten, blant annet på Alnabru, for å unngå trailerparkering i bomiljø eller på parkeringsplassene ved markagrensa. Kommunen må skaffe tomt til trailerparkering, slik at langtransportsjåførene får akseptable forhold.
- Alnabruterminalen må utvikles, slik at den sammen med havna blir et plasseffektivt, bærekraftig og framtids-

Nei til Vestkorridoren

«Vestkorridoren» (ny E18 vest) må ikke bygges ut, slik Oslo-pakke 3 forutsetter. I stedet må et av kjørefeltene på dagens E18 vestover gjøres om til kollektivfelt.

Den planlagte store utbyggingen av E18 vestover vil øke veikapasitet inn til Oslo kraftig og vil føre til økning i personbiltrafikken på bekostning av kollektivtransport. Jo mer veier man bygger, jo mer trafikk blir det, og desto lengre blir køene. Det vil også gi økte utslipp av klimagasser og føre til høyere luftforurensning og forringe lokal-miljøet i både Oslo, Asker, Bærum og omegn.

For som så mange andre store veiprosjekter, skal mesteparten av E18 betales gjennom bompenger. Oslo-regionen trenger bedre kollektivtraffic, ikke motorveitvidelser som øker bompengertrykket mot folk flest ytterligere.

Fossumdiagonalen

Fossumdiagonalen skal avlaste Trondheimsveien for trafikk mellom Grorud senter og Sinsenkrysset. Trondheimsveien kan da gis en mer bymessig utforming med redusert hastighet og sammenhengende kollektivfelt inkl. en mulig trikketrasé mellom Bjerke/Linderud og Sinsen. Redusert trafikk og hastighet vil gi mindre støy og luftforurensning for de som bor langs vegen, samt gjøre forholdene bedre for gående og syklende på tvers av Groruddalen.

retta logistikkcenter. Det må bygges av- og påkjøringsramper på Alnabru og direkte tunell mellom E6 og terminalområdet.

- Det må bygges lokk over E6 ved Furuset.
- Havna må gis tilstrekkelige arealer og ressurser til å drive moderne havnedrift. Oslo havn er en hjørnestein i Oslos næringsliv, og bidrar til å redusere miljøskadelig transport på vei.
- Cruisetrafikken stenger deler av havna for allmennheten i tillegg til at pengegevinsten er lav og miljøproblemet stort. Rødt vil jobbe for at cruisetrafikken til Oslo skal opphøre.

8. Barnehage og skole

Gratis for alle, med nok voksne

Oslos skoler og barnehager må ha nok lærere, fagarbeidere og andre ansatte til å planlegge, følge opp og tilrettelegge for alle barn og elever. I barnehagene må det til enhver tid være nok ansatte til å gi alle barna trygghet og oppfølging, og nok pedagoger til å sikre gode og utviklende barnehageår med vekt på lek og utfoldelse.

I skolene må antallet elever per klasse ned, lærerne skal kunne se og kjenne hver enkelt elev godt. Dette gir grunnlag for god opplæring, trygge skolemiljøer uten mobbing og frihet for den enkelte elev til å utvikle seg.

Foreldrebetaling og egenandeler forsterker skillene mellom barn fra rike og fattige familier. Derfor jobber Rødt for at barnehage, skole og aktivitetsskole skal være gratis og uten ekstra innbetalinger som matpenger og lignende, slik at alle kan delta på lik linje. Skolen og aktivitetsskolen bør samla sett ha et godt tilbud om servering av sunn og næringsrik mat, i tråd med anbefalinger fra Helsedirektoratet.

Barnehage

Barnehagen skal være et sted for omsorg, lek og læring. Utvikling av god selvfølelse, sosial kompetanse, kreativitet og tilegnelse av språk er det viktigste i barnehagen. Barn er nysgjerrige og lærer lett, men det må skje på barns og lekens premisser. Obligatorisk kartlegging og snevre læringsmål går på bekostning av de ansattes tid med barna og barnas mulighet til å utvikle seg i sitt eget tempo. God bemanning og ansatte med god faglig kompetanse gir gode barnehager.

Barnehagene må ha god nok kapasitet til å kunne ta inn barn i løpet av året. Dette gjelder spesielt de yngste barna.

Regjeringa har økt makspris i barnehagen fra august 2019. I Oslo har Rødt fått gjennomslag for at kommunen tar den prisøkninga i stedet for barnefamiliene. Det vil koste 7 millioner i 2019 og 15 millioner per år fra 2020.

- Alle barn skal ha rett til gratis heldagsplass i barnehage. I første omgang må alle 4- og 5-åringer tilbys gratis kjerne-tid (20 t per uke). Ordninga må etterhvert utvides til å gjelde alle barn under skolealder.
- Alle skal ha rett til barnehageplass i egen bydel. Barn skal få gå i barnehage nær der de bor. Rødt vil jobbe for inntaksområder for barnehagene tilsvarende som for grunnskolen.
- Bygging og drift av barnehager er et offentlig ansvar. Det må bygges flere kommunale barnehager, og barnehager i kommunale barnehagebygg skal driftes av kommunen.
- Private kommersielle barnehager skal overtas av kommunen. Fram til da må kommunen kreve tariffavtale i private barnehager.
- Det skal stilles krav til private barnehager som mottar offentlig tilskudd om å ha minst like gode lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår som i de kommunale barnehagene.
- Ny nasjonal bemanningsnorm for barnehager skal overholdes og gjelde i hele åpningstiden for både

kommunale og private barnehager i Oslo. Det må gjennomføres jevnlige og systematiske tilsyn for å sikre at bemanningsnormen overholdes.

- Barnehagelovens § 14 a – som begrenser muligheten for å ta ut overskudd – skal følges og praktiseres strengt.
- Vikar skal settes inn fra første dag en ansatt har fravær. Det skal være ekstra bemanning der det er barn med ekstra behov for tett oppfølging.
- Pedagognormen for barnehagene må oppfylles, og kommunen skal ikke søke dispensasjon fra normen. Pedagogiske ledere skal være tilknyttet en enkelt avdeling eller base. Det skal minst være ei styrerstilling per tre avdelinger.
- De ansatte skal ha tid til å se og følge opp hvert barn og deres behov. Tiltak som bidrar til innføring av konkrete læringsmål og kartlegging av alle barn må skrinlegges.
- Det skal gis tilbud om kompetanseheving til barnehagemedarbeidere slik at de kan ta fagbrev eller videreutdanne seg til barnehagelærere, hvis de ønsker det.
- Det må ansettes kokk/kjøkkenpersonell i tilknytning til barnehagene, slik at barna sikres sunn mat i barnehagene.
- Den anbefalte statlige arealnormen skal følges ved at Oslo kommune vedtar retningslinjer for areal ute og inne. Disse skal gjelde både for tradisjonelle avdelingsbarnehager og for basebarnehager.
- Små barnehager må bevares, og store barnehager må bygges på en slik måte at det sikres små enheter. Barn og voksne har det bedre om de er trygge, det sikres best i små faste enheter.
- Oslo kommune må kartlegge behovet for barnetilsyn om natten for foreldre som jobber natt og kveld som ikke har andre tilsynsmuligheter.
- Barnehagene er en av våre viktigste inkluderingsarenaer, hvor lek og læring går hånd i hånd. Lek er barnas egen uttrykksmåte. I leken erfares, oppleves og tilegnes relasjoner, språk, kreativitet, felles referanser og både kunnskap og kjennskap til verden rundt barna. Å bli forstått og å forstå andre, både på sitt førstespråk og på norsk, er nødvendig for barns vei videre.
- Det må sikres et fullverdig tilbud til barn med spesielle behov og rett til opplæring etter opplæringsloven. Bydelene må få øremerkede midler både til å styrke fagsentrene og for å betale for vedtak etter opplæringsloven.
- Det innføres gratis byomfattende tolketjeneste. Skriftlig informasjon til foresatte skal ved behov være tilgjengelig på foresattes morsmål.

Grunnskole

En god, offentlig skole skal gi alle barn og unge rett til tilpassa og likeverdig opplæring. Rødt vil ha en offentlig skole som rommer ulike pedagogiske retninger, og som åpner for større variasjon (forsøksvirksomhet) enn det skolen gjør i dag.

Det må blant annet jobbes med å utvikle vurderingsformer som er bedre enn dagens karaktersystem. Alle forsøk med alternative vurderingsformer må følges av ressurser som gir lærerne tid til utprøving og evaluering. Rødt vil ha forsøk med karakterfri vurdering i ungdomsskolen.

- Grunnskolen skal være leksefri. Opplæringa skal foregå på skolen.
- Rødt ønsker forsøk med tolærersystem. Dette kan gjennomføres i enkelte fag eller for hele klasser. Forsøkene må følges av forskning som viser effekt på læringsmiljø og arbeidsmiljø for både elever og lærere.
- I første klasse skal det være to lærere i alle timer hvor det er 18 eller flere elever.
- Individuell rett til spesialundervisning i nærskolen må forsvares. Skolene må få øremerka ressurser til å følge opp alle vedtak om spesialundervisning, og dette må utføres av spesialpedagoger.
- Fagarbeidere, helsepersonell, og andre yrkesgrupper må en naturlig plass som en del av støttesystemet for elevene.
- Det skal gis tilbud om kompetanseheving til skoleassistenter slik at de kan ta fagbrev hvis de ønsker det.
- Det skal innføres delingstimer i praktisk-estetiske fag på alle trinn i grunnskolen. Innføringen skal begynne på ungdomstrinnet.
- Ungdomsskoleelever må få tilbud om å kunne ta praktiske og yrkesrettede fag på videregående, på samme måte som de i dag kan ta teoretiske fag på videregående.
- Alle elever med behov for det skal få morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagstøtte, jf. opplæringslovens paragraf 2-8. Nyankomne elever skal få være i mottaksklasser til de behersker norsk godt nok til å gå i ordinære klasser.
- Morsmålsopplæring gjeninnføres som et tilbud til flerspråklige elever. Det språklige mangfoldet i Osloskolen er en styrke for både samfunnet som helhet og den enkelte elev. God språkopplæring tidlig vil sikre god språkkompetanse gjennom livet.
- Elever og ansatte i Osloskolen må få styrket sin kompetanse i å håndtere mobbing, netthets, rasisme, trusler og krenkelser.
- Det må tilrettelegges og bevilges midler til at Osloskolen har tid og ressurser til å sette antirasisme og hat-

I budsjettet for 2018 fikk Rødt gjennomslag for 50 millioner ekstra per år (200 mill. totalt i perioden 2018 – 2022) til elever med spesialundervisning.

ytringer på timeplanen.

- Osloskolen skal sørge for at elevene tidlig får obligatorisk opplæring i grensesetting og seksualundervisning av fagfolk.
- Alle barn må sikres svømmeundervisning som gjør dem svømmedyktige og trygge i vann. Elever som ikke er svømmedyktige innen utgangen av 4. trinn, skal få tilbud om gratis svømmeopplæring utenom skoletid.
- Det skal være livssynsnøytral undervisning i alle fag, fri for forkynning. Skolegudstjenester skal være et reelt frivillig tilbud og ligge utenom ordinær skoletid. Avslutninger i skolens regi skal være inkluderende og tilgjengelige for alle elever, på nøytral grunn.
- Rådgivningstilbudet i ungdomsskolen må styrkes, slik at elevene bedre kan velge ei utdanning som er riktig for dem.
- Alle elever i grunnskolen må få gratis skolelunsj, tilberedt av kokk og kjøkkenpersonell.

Vi må stoppe prøvepresset på elevene og gi lærerne tid til å drive med opplæring, ikke «drilling» før tester. Det er mer enn 25 prøver og kartlegginger i Osloskolen fra 1.-10. trinn per i dag. Resultatene av noen av disse brukes i stor grad til å rangere skolene.

De standardiserte prøvene, som bygger opp under nyliberale målingssystemer av typen PISA og TIMSS, bidrar ikke til kvalitetsheving i skolen. Prøvene fokuserer på en liten del av skolens oppgaver og bidrar til at undervisninga vris mot reproduksjon av kunnskap på bekostning av forståelse og kunnskapsutvikling. Dette er ikke til elevenes fordel.

- Prøvene må avskaffes.
- Lærerne må selv kunne velge de kartleggingsverktøyene de mener passer for sine elever. Ingen prøve-resultater skal offentliggjøres.

Rødt vil ha slutt på at «pengene følger eleven», altså stykkprisfinansiering, i Osloskolen. Skolene må få tildelt penger etter hvor mange klasser de har, ikke etter antall elever. I tillegg må skolene få dekket reelle lønnsutgifter og få øremerkede midler til å dekke utgifter til spesialundervisning. Det må lages et varslingssystem som gjør det mulig for lærere og foresatte å melde raskt fra når elever ikke får det tilbudet de har krav på etter lover og forskrifter.

- Det skal være maks 20 elever per klasse i grunnskolen.
- Skolebygg bør være basert på en modell med et fast klasserom til hver elevgruppe, samt spesialrom til praktisk-estetiske fag.
- Rødt ønsker at det skal bygges skoler for et samlet elevtall på maksimalt 400, slik at elever og personalet ved skolene opplever trygghet og tilhørighet til skolen de tilhører.
- Prosjekter med offentlig/privat samarbeid (OPS) for skolebygg må avvises. Skolebygg skal tilbake til full offentlig styring. Nyetableringer av privatskoler må avvises.
- Det må bevilges nok penger til kontinuerlig vedlikehold, opprusting og modernisering av skolene. Fortgang i arbeidet med å bygge nye skoler.

OPS – offentlig privat samarbeid

Under OPS-modellen er det private som bygger ut og eier f.eks. skolebygg, gjerne på en kommunal tomt, og som så leier bygget ut til kommunen. OPS viser seg i praksis å bli dyrere blant annet fordi de private selskapene ved finansieringen ikke klarer å oppnå like gunstige vilkår som Oslo kommune. OPS undergraver kommunens langsiktige styring med egen økonomi og lar private investorer tappe kommunen for penger.

Aktivitetsskolen

Barn som går i 1.-4. klasse har rett til å være på aktivitetsskolen. I dag bestemmer prisen hvem som kan delta. Aktivitetsskolen (AKS) må bli tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomi. Det viktigste med aktivitetsskolen skal være det sosiale og læring av språk gjennom lek, måltider og aktiviteter.

- Aktivitetsskole må bli gratis for alle barn i småskolen over hele byen. Per 2019 er AKS gratis bare for førsteklassinger og barn i utvalgte bydeler i 2.-4. klasse.
- Det skal være maks 10 barn per ansatt i Aktivitetsskolen. Barnegruppene i aktivitetsskolen skal være på maksimum tjue barn per fagansatt.
- Areal- og bemanningsnormer skal sikre barna gode og trygge forhold.
- Det må etableres gratis etterskoletidsordning for alle barn og unge med funksjonsnedsettelse.
- Det skal gis kompetanseheving til de ansatte i aktivitetsskolen, slik at de kan ta fagbrev dersom de ønsker det.
- Den pedagogiske bemanninga og andelen barne- og ungdomsarbeidere i aktivitetsskolen må økes.
- Det må ansettes kokk/kjøkkenpersonell i tilknytning til aktivitetsskolen, slik at barna sikres sunn og næringsrik mat i aktivitetsskolen.

I budsjettet for 2019 fikk Rødt gjennom 2,5 millioner til kompetanseheving for nyansatte i aktivitetsskolen.

- Kulturskolen eller kulturskoleaktiviteter bør inn i AKS-tida og være gratis for de som ønsker å delta.

Videregående skole

Den videregående opplæringa skal bidra til elevenes personlige og sosiale utvikling, og forberede dem på å bli aktive samfunnsborgere. Utvikling av kritisk tenking må stå sentralt. Elevene må få delta i planlegging av både opplæringa og vurderinga. Alle elever skal få kjennskap til fagbevegelsens historie og hvordan samarbeidet mellom partene i arbeidslivet fungerer.

Skolegangen skal gi elevene kunnskaper og ferdigheter som gjør dem i stand til å gå ut i yrkeslivet eller fortsette med videre studier. Elever med behov for tilrettelegging og spesialundervisning skal få dette med utgangspunkt i egne behov og ikke begrenses av skolens økonomi.

Stykkprisfinansieringa av den videregående skolen må endres til en rammefinansiering. Skolene må få tildelt midler etter antall klasser og behov for utstyr på de ulike studieretningene. Skolene må få dekket reelle lønns-utgifter og få øremerkede midler til å dekke utgifter til spesialundervisning.

- Det skal være maks 12 elever per klasse på yrkesfaglige studieretninger og maks 24 elever per klasse på studiespesialiserende.
- Det må finnes nok lærlingplasser til at elevene på de yrkesfaglige linjene får fullført utdanninga. Det offentlige må garantere at alle elever som trenger lære-plasser for å fullføre utdanninga, får det.
- Det må settes inn vikar fra første dag ved læreres fravær.
- Det bør gjennomføres et prøveprosjekt med leksefri videregående skole i Oslo.
- Rødt ønsker forsøk med alternative vurderingsformer. Forsøkene bør omfatte ulike alternativer til standpunkt-karakterer og eksamen, særlig vurderingsformer uten karakterer. Målet må være å fjerne eksamen.
- Karakterbasert opptak fjernes. Det må lages et opptakssystem som gir flest mulig av de som ønsker det, mulighet til å gå på en skole i nærmiljøet. Samtidig må det jobbes for at de videregående skolene blir en positiv møteplass for elever fra ulike deler av byen. Opptak må gi forutsigbarhet. En elev som er kvalifisert til en plass på én skoles VG1-kurs, må ha rett til å fullføre skolegangen på samme skole.
- Oppfølgingstjenesten for elever som faller ut av videregående opplæring må organiseres byomfattende og sikre et likeverdig tilbud for elever over hele byen.
- Miljøarbeidere, helsepersonell og andre yrkesgrupper må få en naturlig plass som en del av støttesystemet for elevene på alle videregående skoler.
- Det bør gjennomføres en prøveperiode uten fraværsgrense i videregående skole i Oslo.
- Rødt vil jobbe for at Oslo kommune oppretter en ny skole som et alternativ til den ordinære videregående opplæringen. En skole med elevdemokrati, fleksibelt frem-møte og en fagkrets med store valgmuligheter.

Mange har nok sett NRKs dokumentar «Opprørsskolen» fra 2018 om Forsøksgym. Forsøksgymnaset i Oslo (FGO) var en videregående skole i Oslo i 1967-2004. FGO ble etablert som et alternativ til den ordinære videregående opplæringen, men ble lagt ned i 2004 etter flere år med tungt press fra motstandere i byråkratiet og politikken.

Voksenopplæring

Voksenopplæringa (VO) i Oslo omfatter svært ulike elevgrupper. Mange av deltakerne i voksenopplæringa har kommet til Norge som flyktninger, asylsøkere eller gjennom familiegjenforening. De har svært ulik skolebakgrunn og ulike behov for opplæring. Innvandrere og flyktninger som kommer til Norge er en ressurs for samfunnet, og vi har alt å tjene på å inkludere dem i samfunnet.

Nyankomne ungdommer må sikres særskilte ressurser og tilstrekkelig oppfølging for å lette inngangen til i det norske utdanningssystemet. Tilbud om plass i mottaksklasse må vurderes fra første klasse. De som kommer sent i skoleløpet, må gis realistiske muligheter til å fullføre og bestå videregående skole og kvalifisere seg for arbeidsliv og høyere utdanning.

- Alle deltakere i voksenopplæringen må få rett til å ha en kontaktlærer og en rådgivningstjeneste. Ordningene må organiseres og godtgjøres på tilsvarende måte som i andre skoleslag.
- Klassestørrelsen må være pedagogisk forsvarlig og trygg. Det skal ikke være mer enn 20 deltakere i en gruppe.
- Oslo kommune må redusere undervisningsmengden for lærere på grunnskoletilbudet for voksne til samme nivå som norskfaget på ungdomstrinnet.
- Det må settes av økte ressurser til spesialundervisning i voksenopplæringen. Eventuelt behov for spesialundervisning må kartlegges tidlig i løpet slik at de som trenger det, raskt blir fanget opp og veiledet inn i riktig utdanningsløp.
- Det er en kommunal oppgave å tilby voksenopplæring, og opplæringa skal ikke legge ut på anbud til private aktører.
- Deltakernes muligheter til å ta del i samfunnet må styrkes ved å satse på språkpraksis, utdanningsrettede tiltak

(som opptak i videregående skole) og arbeidsrettede tiltak (som praksis i bedrifter med tariffavtaler).

- Det må opprettes flere kommunale karrieresentere i Oslo.
- Den morsmålstøttede undervisninga må styrkes når det er nødvendig, for å få likeverdig opplæring.
- Alle deltakere i voksenopplæringen må få rett til psykolog og skolehelsetjeneste.

Oslo som studentby

Rødt Oslo vil at det skal være mulig å være heltidsstudent i Oslo, og vi vil derfor jobbe for et tilfredsstillende velferdstilbud for studentene. Bedre tilgang på billige boliger er ei forutsetning for at Oslo skal bli en god studentby, det må bygges langt flere studentboliger enn det eksisterer planer for i dag. Dette krever både økte statlige tilskudd og at kommunen aktivt tilrettelegger for bygging av studentboliger.

- Studentrabatt på kollektivtransport skal gjelde alle studenter, uavhengig av studiested og alder.
- Kulturtiltak som mottar støtte fra Oslo kommune, må tilby studentrabatt. Dette skal også gjelde konsertsteder og teatre.

9. Helse og velferd

Få etter behov

Oslo kommunes helse- og sosialtjenester er avgjørende for innbyggernes velferd. Rødt mener folk skal få de tjenestene de har behov for, uavhengig av egen eller familiens økonomi.

Gjentatte budsjettkutt og overføring av oppgaver til bydelene uten medfølgende finansiering har ført til at mange i Oslo ikke får den hjelpa de trenger. Dette gjelder blant anna hjemmetjenester, tilbud om sykehjemsplass, tverretatlig rehabilitering og økonomisk sosialhjelp. Resultatet er økende helseforskjeller i en allerede klassesdelt by.

Rødt mener at kommunen skal drive helse- og sosialtjenestene i egenregi. Så lenge det finnes et kommersielt marked, blir ideelle aktører tvunget til å dumpe de ansattes lønn og pensjon for å vinne anbud.

- Alle over 80 år skal ha rett til sykehjemsplass hvis de ønsker det.
- Et legetilbud for rusmiljøet i Oslo sentrum må opprettholdes.
- Det bør opprettes folkehelsesentre med tverrfaglige ansatte. Det bør også ansettes flere folkehelsekoordinatorer.
- Tolketjenestene for legevakt, spedbarnskontroll og andre helsetjenester må styrkes gjennom at det stilles krav til bruk av kvalifisert tolk i offentlige tjenester.
- Offentlig tannlegetjeneste skal være et gratis tilbud for alle.
- Egenandelene på personlig assistanse, trygghetsalarm, blå resepter, legevakt, vaksiner og andre ordinære helse-tjenester må fjernes. Bruken av egenandeler rammer hardest dem som har minst.
- Utgifter til omfattende tiltak for enkeltpersoner innenfor eksempelvis barnevern og psykisk helse må dekkes fra kommunen sentralt, slik at uforutsette flyttinger ikke ødelegger bydelsøkonomien.
- Rødt sier nei til natteskjening i boligstrøk. Boområder skal være boområder. Vi vil ha en praksis med nabo- varsler før søknader om skjenkeløyver behandles.

Privatisering og nedskjæring av kommunal virksomhet rammer både brukere og ansatte i Oslo kommune. Kvinner rammes hardest, siden det er stor overvekt av kvinner i omsorgsykene, og siden kvinner ofte tar hovedansvaret når offentlig omsorg kuttes og oppgaver må flyttes tilbake til familien. Rødt godtar ikke at kommersielle selskaper skal ha sugerør i kommune-kassa, vi vil bruke våre penger på gode og romslige velferdsordninger for innbyggerne.

Konkurransetsetting og privatisering tapper kommunen også for verdifulle velferdspenger, og fører til sosial dumping og uverdige arbeidsvilkår for de ansatte.

Vi vil at all konkurranseutsetting og privatisering av kommunale tjenester stanses. Oslo kommune skal selv stå for driften av kommunale tilbud.

Sykehus – bevar Aker og Ullevål

De folkevalgte mistet styringa med sykehusene da stortingsflertallet (Ap, H, FrP) vedtok Helseforetaksloven i 2001. Sykehusene ble omgjort til «helseforetak» som styres som aksjeselskaper. Helseforetaksreformen la grunnlaget for sterk spare- og sentraliseringsiver i Oslo universitetssykehus (OUS) og Akershus universitetssykehus (Ahus). Kapasitetsproblemene i Oslo og Akershus viser at fusjonen av Oslo-sykehusene og nedleggelsen av Aker har vært mislykket.

Vi har ingen sengeplasser å miste. Lokalsykehustjenestene i Oslo må bestå og bygges ut, slik at hele Oslos

befolkning sikres gode og trygge sykehus. Sykehusene må ha god nok kapasitet og plass til at toppene kan tas, folk slipper å ligge på korridoren og arbeidsmiljøet ivaretas.

Rødt går sterkt imot at Ullevål sykehus skal legges ned for å finansiere investering i nytt regionssykehus samlokalisert med Rikshospitalet på Gaustad. Tomta på Gaustad egner seg ikke for utbygging, den er for liten, trang og bratt. De fredede bygningene på gamle Gaustad sykehus like ved må fortsatt få ligge fritt med store grøntområder rundt.

Rødt går også imot salg av Gaustad sykehus. Psykiatrien i OUS er i dag spredt på 30 steder, i til dels gamle og uegnede lokaler. Det er nødvendig å bygge nytt og øke sengetallet. Likevel vil det fortsatt være behov for gamle Gaustad sykehus til de sykeste psykiatripasientene.

Sykehus skal ikke drives som butikk. Rødt vil ha et offentlig finansiert og drevet helsevesen hvor folks behov for spesialisthelsetjenester blir ivaretatt.

- Oslo kommune må ta initiativ til å utvikle helseforetaksmodellen, slik at sykehusene underlegges direkte folkevalgt kontroll.
- De offentlige sykehusene må styrkes og alle forsøk på å bruke samhandlingsreformen som påskudd for privatisering av helsetilbud må stanses.
- Rødt er mot at Ullevål sykehus skal legges ned for å finansiere gigantinvestering i nytt sykehus på Gaustad. Rødt går inn for omfattende modernisering av Ullevål parallelt med utbygging av Aker sykehus.
- Aker sykehus må gjenåpnes som fullgodt lokalsykehus med akuttfunksjoner og fødeavdeling for de fire Grorud-dalsbydelene.
- Det regionale traumesenteret må fortsatt ligge på Ullevål, sammen med en stor fødeavdeling, nyfødtmedisin og andre fagområder som kan og bør omfatte større geografiske områder.
- Liggetida på sykehus er i dag ofte for kort. Folk skrives ut til kommunen før de er friske nok. Pasienter må få bli på sykehuset lengre enn i dag, om de ønsker det. Sykehusenes sengetall må økes, ikke minkes.
- Det må innføres forsterkede korttidsavdelinger drevet i samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten (sykehusene) og kommunene, der kommunen finansierer grunnbemanningen og sykehusene står for ekstra kompetanse. Dette samarbeidet vil erstatte dagens ordning hvor sykehusene på kort varsel skriver pasienter ut til kommunal oppfølging og omsorg.
- Sykehuset må ha gjennomført en medisinsk kartlegging og lagt en plan for videre behandling og rehabilitering før overføring til kommunen.
- Oslos nye storby- og skadelegevakt på Aker skal være klar til å tas i bruk i 2023. Legevakta må sikres nærhet til akuttmottaket på sykehuset.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen handler om samarbeidet mellom kommunale og statlige helsetjenester og hvem som skal ha ansvaret for hva. «Reformen» ble innført fra 2012 for å spare penger i spesialisthelsetjenesten.

Pasientene skrives nå ut fra sykehus langt tidligere enn før, og ansvaret for dem gis til kommunen (eller bydelene, i Oslo). Dette har gitt et betydelig økt behov for hjemme-sykepleie og praktisk hjelp i hjemmet.

Samhandlingsreformen har også lagt økt press på sykehjemmene, særlig korttidsavdelingene som mottar de sykeste «ferdigbehandla» pasientene, eller også døende pasienter som tidligere fikk være på sykehus.

I 2015-2019 har Rødt klart å stanse kutt i bydelsøkonomien, men det politiske flertallet i Oslo har over mange år kuttet i bydelsbudsjettene, noe som selvsagt fører til at bydelene må kutte hardt i tjenestene – både lovpålagte og ikke-lovpålagte – for å få økonomien til å gå rundt.

Fødsel og barsel

Fødetilbudet ved byens sykehus må utvides slik at kvinner sikres fødeplass i Oslo, og ikke som i dag sendes ut av byen for å føde. Fødsler kan ikke effektiviseres uten at dette går ut over moren og det nyfødte barnets helse og velvære.

- Det nye lokalsykehuset på Aker må planlegges med fødeavdeling.
- Ingen forkorting av liggetida for fødende. Barselkvinner må få bli på sykehuset lengre enn i dag, om de ønsker det.
- Det må være ABC-avdelinger både på Aker og Ullevål sykehus. (ABC er et tilbud til gravide som ønsker å føde naturlig.)
- Kommunen må ansette nok jordmødre til at alle gravide og barselkvinner som ønsker det kan følges opp av jordmor.
- Det trengs et bedre tilbud for behandling av fødselsdepresjoner og andre problemer som oppstår ved svangerskap og fødsel.
- Helsestasjonene må styrkes i takt med økte fødselstall.

Eldreomsorg

Fellesskapets ressurser skal brukes på å gjøre det kommunale tilbudet best mulig, med god, stabil og helhetlig oppfølging av de gamle som trenger det. Vi vil utvikle kontraktene som kommunen har med kommersielle selskaper og føre oppgavene tilbake til kommunen. Kommunen skal ikke kaste bort penger og oppmerksomhet på å sikre private driveres profitt.

Det stilles alt for strenge krav for å få innvilga sykehjemsplass. Rødt ønsker ei sterk utbygging av sykehjem og andre botilbud for eldre. Inntakskriteriene må være like i hele byen. Det må være tilstrekkelig med faste plasser, slik at rehabiliterings- og utskrivningsplassene ikke fylles av faste beboere.

Sykehjemsetaten ble opprettet primært for å konkurranse-utsette sykehjem uten å måtte gå veien om bydelsutvalgene. Ut fra en slik målsetting har Sykehjemsetaten vært en suksess. Hvis en derimot vurderer Sykehjemsetaten ut fra kvalitetssikringen av pasienttilbudet og god personalbehandling, har etaten vært en katastrofe.

- Eldre som trenger varig sykehjemsopphold skal ha reell rett til å velge hvor de vil bo. For å kunne gjennomføre dette, og dekke bydelenes behov for å tilby avlastning og korttidsopphold, må plantallene for belegg reduseres til 95 %.
- Bydelene skal slippe å bruke av sine knapt tilmålte midler for å betale for ledige sykehjemsplasser, disse må ramme-finansieres av Oslo kommune sentralt.
- Ikke-medisinske oppgaver ved institusjonene (som renhold og kjøkken) skal utføres av kommunalt ansatte, ikke settes ut på anbud.

Kvaliteten på velferdstjenestene styrkes når vi gir de ansatte kompetanse, tid og rom til å utvikle dem. Vi vil gi ansatte makt og mulighet til å forbedre velferdstjenestene sammen med brukerne gjennom å involvere bruker- og interesseorganisasjoner.

Bemanninga i tjenestene må styrkes og økes dersom beboerne trenger mer hjelp. Alle beboere må få komme opp hver dag, få mat og stelles, og de som kan skal få seg en tur ut hver dag om de vil. Rødt er opptatt av at også sykehjemspasienter har rett til sjølbestemmelse over eget liv.

Reinholdet må forbedres og det må brukes penger på vedlikehold og oppussing. I dag er kvaliteten og kompetansen for lav, og samarbeid med den det gjelder og de pårørende er uorganisert. Pårørende skal ikke forventes å vaske tøy, gi mat, eller delta i stell på sykehjem.

- Det må til en økt innsats for at aldersdemente skal kunne ha et mest mulig innholdsrikt liv, både som hjemmeboende med dagsentertilbud og på institusjoner. Det må ansettes flere aktivitører og ergoterapeuter på helsehus og sykehjem.
- De ansatte på dagsentrene og på institusjonene må få tilbud om etterutdanning på feltet.
- Tilbudet til eldre psykisk syke og eldre med rusproblemer må styrkes.
- Eldreomsorgen må tilpasses den økende andelen eldre med innvandrerbakgrunn. Kommunens tilbud må være så mangfoldig at eldre mennesker med ulike kulturell og språklig bakgrunn skal ha fullverdige muligheter.
- Det bør gjennomføres forsøk med ansatt- og brukerstyrte sykehjem.
- Det bør innføres pårørende- og brukerutvalg på sykehjemmene.
- Den kommunale hjemmetjenesten må styrkes. Den skal tilpasses den enkeltes behov og være dimensjonert slik at den i størst mulig grad gir brukerne fast personell som de kan være trygge på.
- Såkalt «fritt brukervalg» i hjemmetjenesten må fjernes. Dette er i realiteten bare et leverandørvalg, der de eldre ikke har noe å si når det gjelder innholdet i tjenesten.
- Egenandelen for personer som har personlig assistent eller får praktisk hjelp i hjemmet fra kommunens hjemmetjenester (som for eksempel til reinhold, matlaging m.m.) må fjernes.
- Egenandelen for trygghetsalarm må fjernes.

Konflikten rundt Manglerudhjemmet

Manglerudhjemmet er et sykehjem i Østensjø bydel, som har vært drevet av den private aktøren Unicare i flere år. Unicare er et av Norges største private helseforetak, og har hatt kjempeprofitt på omsorg de siste ti årene.

Å stanse velferdsprofitorer som Unicare, og å ta sykehjem og andre viktige tjenester tilbake i offentlig regi er en viktig sak for Rødt. Penger som bevilges til velferd skal gå til nettopp det: gode tjenester til innbyggerne. I tillegg skal de ansatte sikres gode lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår.

I 2018 kom det fram at byrådet i Oslo ved byråd Tone Tellevik Dahl (AP) forlenget avtalen med Unicare om drift av Manglerudhjemmet. Dette ble gjort uten at Rødt Oslo ble informert, noe som var et brudd på samarbeidsavtalen mellom Rødt og byrådspartiene. De ansatte på Manglerudhjemmet raste over videre Unicare-drift, forståelig nok, ettersom de i likhet med Rødt Oslo forventet at sykehjemmet skulle rekommunaliseres.

Dette kunne ikke vi i Rødt Oslo akseptere, og i samarbeid med tillitsvalgte og Fagforbundet Pleie og Omsorg Oslo klarte vi å få byrådet til å snu: Manglerudhjemmet blir rekommunalisert i 2020! En viktig påminnelse på at det trengs en fast og tydelig linje i kampen mot velferdsprofitorer. Det står Rødt for.

- Eldresentrene er viktige møteplasser i pensjonisttilværelsen. De bidrar til trivsel og helse, og er viktige kultur-bærere.
- Eldresentrene må være lokalisert nært brukerne, og transporten må være organisert slik at de eldre ikke må bestille dagen før for å komme seg til sitt senter.
- Nettet av eldresentre bør utvides, gjerne kombinert med en oppsøkende tjeneste.

Psykisk helsevern

Til tross for opptrappingsplaner taper psykisk helsevern i kampen om ressurser, sammenliknet med helsetjenester til somatisk syke. Sengetallet er kraftig redusert, og sykehuspsykiatrien i Oslo er spredd utover tretti forskjellige steder i til dels dårlige bygg. Gaustad sykehus må opprettholdes og oppgraderes som sykehus for mennesker med psykiske lidelser.

Oslo kommune må fronte holdningskampanjer om mental helse og behandlingstilbud. Relasjoner og tilhørighet kan være avgjørende for å oppnå bedring. Aktsomhet og respekt for individuelle forskjeller må oppmuntres.

- De distriktpsikiatriske sentrene (DPS-ene) må styrkes og utvides. Det trengs flere og bedre døgnplasser.
- Brukerstyrte plasser, det vil si at pasientene kan få avtale om selv å velge innleggelse ved behov, må bygges ut.
- Rusakutten på Aker må sikres gode økonomiske rammer.
- FACT-modellen, som gir oppsøkende og helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser, bør bygges ut i alle bydeler.
- Treffsteder, selvhjelpstiltak og tilbud om rehabilitering i form av aktivitet – som kafeer, kurs og aktivitetshus – må få trygge økonomiske rammer gjennom økte bevilgninger fra kommunen.
- Trenings-, bo- og arbeidstreningstilbudene i bydelene bør utvides og videreutvikles. Blant annet må «Aktiv på dagtid» få utvida økonomiske rammer.
- Oslo kommune må styrke det psykiske helsetilbudet til studenter ved å bevilge penger til bydeler med studentboliger og til Studentsamskipnaden i Oslo (SiO).

Rusomsorg

Rødt jobber for et helhetlig og kunnskapsbasert behandlings- og rehabiliteringsforløp for mennesker med rusproblemer, som tar utgangspunkt i den enkeltes behov. Tiltakene må tilpasses brukerne, ikke omvendt.

Brukermedvirkning er avgjørende viktig for den enkelte, men også på systemnivå og når en utvikler tjenestetilbudene. Dette er nødvendig for at kommunen skal lykkes bedre med å hjelpe folk ut av rusavhengighet.

Rødt er for avkriminalisering av bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk. Rusavhengige skal ha rett til et verdig liv.

- Det må være nok behandlings- og rehabiliteringsplasser til at rusavhengige kan få hjelp når de trenger det. Det må også være tilstrekkelig med akuttplasser.
- Det kommunale og tverretatlige rehabiliterings- og habiliteringstilbudet til rusmisbrukere må styrkes og utvides.
- Det må opprettes en akuttenhet for dem som faller utenfor spesialisthelsetjenestens kriterier for hva som er akutt avrusningsbehov.
- Flere må få tilbud om offentlig legemiddelassistert rehabilitering (LAR), som metadon- og subutexbehandling, samt langtidsvirkende buprenorfin. Medikamentutvalget i LAR må utvides.
- Rødt Oslo støtter forsøksprosjekt med utprøving av heroinassistert behandling (HAB).
- Tildeling av salgs-, serverings- og skjenkebevillinger må brukes for å redusere alkoholbruk og forhindre geografisk overkonsentrasjon av skjenkesteder. Det er viktig å huske på at de aller fleste med rusproblemer er avhengige av alkohol.
- Tjenesteapparatets arbeid med behandling, rehabilitering og oppfølging for å hjelpe mennesker som er avhengige av alkohol og/eller lovlige legemidler må styrkes.

Lavterskeltilbudene er viktige for å nå folk når de trenger hjelp. Kort vei og enkel tilgang til hjelp vil bidra til at flere oppsøker hjelp når de trenger det.

- Det må utvikles lavterskeltilbud til flere enn dem som er tungt rusavhengige.
- De oppsøkende tjenestene må få flere ressurser og utvida åpningstider.
- Feltilbudet med helsehjelp og gatejuristordning må utvides. Kommunen må, som del av det forebyggende helsearbeidet, sørge for at det er mulig å få tak i reint brukerstyr døgnet rundt.
- Brukerrommets (sprøyterommet) kapasitet og åpningstider må utvides. Flere stoffer bør tillates i brukerrommet for å fange opp flere risikobrukere.

Det krever mye å starte rusbehandling, og det krever mye å gjennomføre behandlingen. Selv om rusbehandlingen er tøff, kan livet etterpå være enda vanskeligere. Etter rusbehandling er risikoen for overdose høy. Kommer man fra behandling uten en plan man selv tror på, der man mangler bolig, arbeid eller meningsfull aktivitet og nettverk, kan veien tilbake til rusavhengighet være kort. Rødt Oslo vil arbeide for et bedre ettervern etter rusbehandling:

- Oppfølging før og etter behandling og rehabilitering må styrkes. Når man først har blitt rusfri er det viktig at det er et tilbud på plass. Tilrettelagte boliger, utdanningsmuligheter, arbeidstrening, nettverk og fritidsaktiviteter kan hjelpe folk med å forbli rusfri.
- Det offentlige for- og ettervernet må styrkes i tråd med nasjonale retningslinjer og pakkeforløpet, blant annet gjennom å skaffe bolig og jobb til flere. Bydelene må ha gode tilbud for bo- og arbeidstrening.
- Det må sikres at tilbyderne av døgnbehandling innen tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser sørger for at det tilbys oppfølging etter behandling. Oppfølgingen skal ha mål om tilbakeføring til ordinært arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet og skal skje i samarbeid med kommunen og brukeren selv.
- Det må utredes en finansieringsnøkkel for å fordele kostnadene til ettervern for personer med rusproblemer mellom stat og kommune.

Prostitusjon og menneskehandel

Sexkjøpsloven må forsvares og håndheves. Kvinner i prostitusjon må få stabile hjelpetiltak, prosjekter som ROSA-prosjektet må gjøres faste og få økte ressurser.

Ofre for menneskehandel må sikres god oppfølging som minimum er i tråd med behovene beskrevet i Oslo kommunes handlingsplan mot menneskehandel. Hjelpetiltakene må være stabile og ofrene må sikres kontinuitet i tjenestene.

- Oslo kommune må etablere gode exit-tiltak for kvinner i prostitusjon.
- Ofre for menneskehandel fra utenfor EØS-området må få oppholdstillatelse i Norge, ikke sendes ut i trafficking på ny.
- Ofre for menneskehandel må få tilpassede tjenester der de selv har stor medvirkning i utformingen av tjenesten

Sosiale tjenester

Lov om sosiale tjenester må praktiseres slik at minstesatser ikke blir brukt som «tak». Oslo kommune må kartlegge underforbruket av økonomisk sosialhjelp, og det må budsjetteres ut fra hva folk faktisk trenger av hjelp.

- Satsene for økonomisk sosialhjelp må heves til et nivå som sikrer en verdig levestandard. Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) har gjort beregninger av hva ulike husstandstyper trenger, og denne normen bør benyttes som minstenorm.
- Barnetrygd og skoleelevers stipend eller støtte fra Lånekassen skal ikke regnes med i husstandens inntekt når behov for sosialhjelp beregnes. Kontantstøtte skal heller ikke gå til fradrag i økonomisk sosialhjelp.
- Kommunen må sikre at de som er avhengige av støtte faktisk får det de trenger: skikkelig tak over hodet, klær og sunn mat, og mulighet til å delta i samfunnet.
- Egenandeler og særskatter på uførhet, sykdom og omsorgsbehov må fjernes.

Barnevern

Stadige kutt i bevilgningene fører til at økonomiske hensyn går på bekostning av det faglige når det vurderes hvilke tiltak som skal settes inn. Det har utvikla seg et marked med kommersielle selskaper som tjener penger på barnevernsbarn. De ideelle organisasjonene skyves ut av dette markedet, og kvaliteten svekkes. Rødt Oslo vil jobbe for at barneverntiltak i størst mulig grad skal utføres i kommunal regi og med egne ansatte.

Rødt Oslo ønsker å utvikle en helhetlig politikk for barnevernfeltet som også ivaretar klasseperspektivet. Barn som vokser opp i fattige familier har økt risiko for selv å ende opp som fattige. En satsing på et barnevern med høy faglig kvalitet, tilstrekkelige ressurser og nødvendig kunnskap om konsekvenser av manglende økonomiske ressurser vil bidra til å bryte den onde sirkelen hvor fattigdom går i arv. Dette vil bidra til å redusere forskjellene i samfunnet.

- Rødt jobber for full dekning i barnevernet – det kommunale tilbudet må dimensjoneres etter faktiske behov. Bemanningen og kompetanse i bydelsbarnevernet må styrkes.
- Barnevernstiltak og -institusjoner skal i størst mulig grad drives i kommunal regi og med kommunalt ansatte.
- Ettervernet i barnevernet må styrkes. Unge som har hatt behov for mye hjelp fra barnevernet i barndommen kan ha god nytte av for eksempel økonomisk støtte og botilbud i overgangen til voksenlivet.
- Barneverntjenesten må fris fra målstyring og produksjonskrav. Styringen av tjenestene må bli tillitsbaserte, og barnevernsansatte må få tid og tillit til å utøve sin faglighet på en forsvarlig måte.

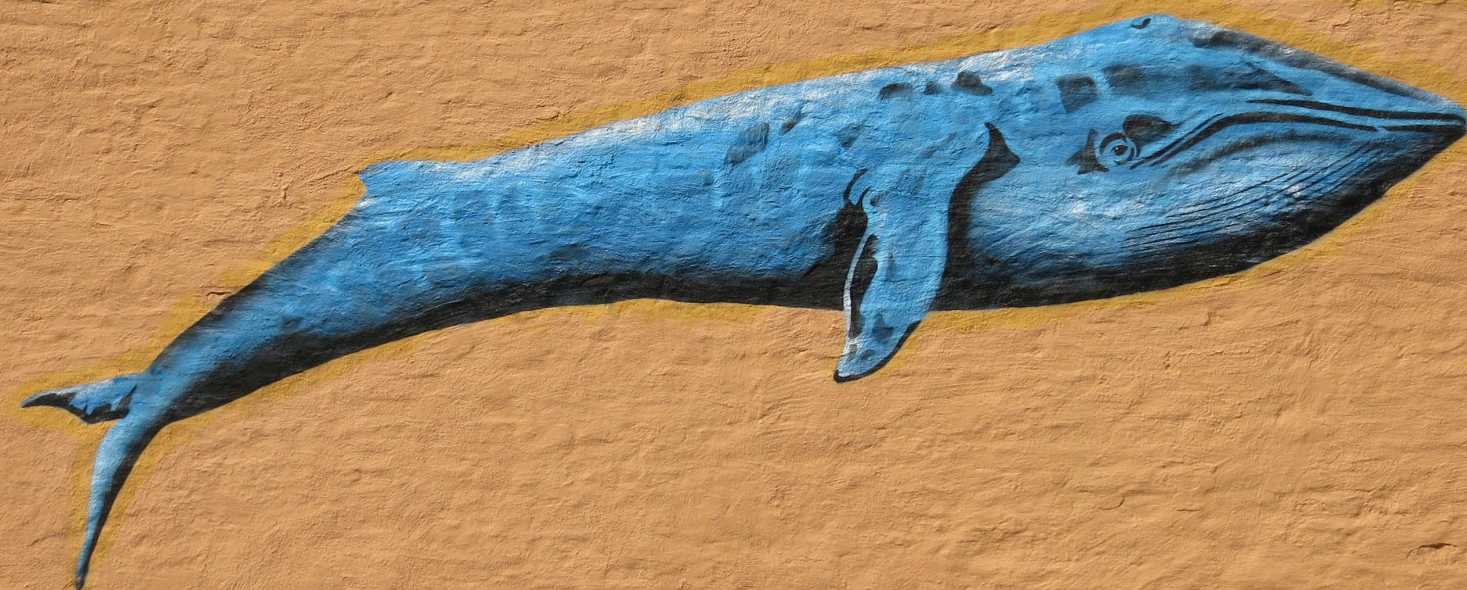
- Oslo kommune bør bruke evidensbaserte behandlingstiltak i møte med ungdom med alvorlige atferdsvansker. Ungdom med alvorlige atferdsvansker trenger behandling, ikke fengsel og straff.

Skolehelsetjenesten og helsestasjonene

Alle grunnskoler og videregående skoler som omfattes av opplæringsloven eller er godkjent etter privatskoleloven, skal ha tilgang på skolehelsetjeneste. Dagens tilbud i Osloskolen er ofte for knapt. Det er bydelene som betaler skolehelsetjenesten, og når bydelene får stadig mindre penger, tas kuttene der det er mulig. Skolehelsetjenesten er et viktig lavterskeltilbud til barn og voksne i Oslo. Det må utarbeides felles krav til skolehelsetjenesten for hele Oslo med krav om synlighet, tilstedeværelse og kvalitet.

Helsestasjon for ungdom er et gratistilbud til ungdom, der unge blant annet kan få veiledning om seksuell helse og psykisk helse. I dag har de fleste helsestasjonene åpent bare en dag i uka. Dette tilbudet må styrkes. Helsestasjonene skal være åpne minst tre ganger i uka og åpningstidene må utvides. Antall ansatte på helsestasjonene må økes.

- Alle elever må sikres god tilgang på helsesykepleier ved at tilstedeværelsen til helsepersonell bestemmes av elevtallet. Alle skoler skal minimum følge Helsedirektoratets normtall for helsesykepleiere, og skal ha minimum en helsesykepleier i 100 % stilling.
- Informasjon om tilbud og treffetid må være enkel å finne på den enkelte skole.
- Skolehelsetjenesten må få ressursene til å gi større mulighet for individuelle samtaler. Det må sikres høy faglig og sosial kompetanse på tilbudet.
- Det må ansettes minst en psykolog på hver helsestasjon for ungdom.
- Tilbudet ved Helsestasjon for kjønn og seksualitet på Grünerløkka og Helsestasjon for gutter på Frogner må utvides og styrkes.
- Tilbudet ved helsestasjon for ungdom må også være åpent i skolens ferier.

10. Kultur, idrett og fritid

Breddeidrett framfor toppidrett

Rødt ønsker seg en levende kulturby der pengene følger lokale initiativer framfor prestisjeprojekter. Vi mener at kultur også er politikk. Derfor vil vi stimulere mangfold i kulturlivet, blant annet kvinne-, arbeider- og minoritets-kultur. Ungdom har også krav på kulturtilbud, ikke bare fordi det er forebyggende men fordi det har en verdi i seg selv. Når markedet får styre kulturlivet alene, svekkes de kulturuttrykkene som ikke har størst publikum, derfor er det et offentlig ansvar å støtte lokal kultur og stimulere utviklingen av nye uavhengige kulturelle uttrykk innen alle sjangre.

Rødt vil bedre kunstnernes inntekts- og arbeidsvilkår. Kunstnere skal honoreres for alle utstillinger og prosjekter som vises i kommunale institusjoner. Det må også sikres gode produksjonsforhold, ved at kommunen stiller til rådighet rimelige og egnede atelierer og verksteder for kunstnere.

- Det skal være gratis adgang til kommunalt eide museer og gallerier hele året.
- Den kulturelle skolesekken må styrkes for å gi elevene et mer allsidig tilbud, og gi tiltaket et uavhengig sekretariat som fordeler midlene.
- Oslo musikk- og kulturskole må styrkes og utvides. Egenbetalinga må trappes ned med sikte på at tilbudet skal bli gratis.
- Byarkivet må få mulighet til å ta seg bedre av privatarkiver og fotosamlinger, samt drive med minneinnsamling. Større deler av kulturarven må digitaliseres og byarkivet må få utvida magasinkapasitet.
- Tros- og livssynssamfunn skal likebehandles. Det skal være gratis bruk av Rådhuset ved humanistisk konfirmasjon og navnefest.
- Deltakelse i kulturaktiviteter gir tilhørighet og sosialt fellesskap, og gir oss opplevelser og rom til utvikling som mennesker og samfunnsdeltakere. Det er viktig at kultur- og utdanningsinstitusjoner fordeles jevnere utover byen, slik at alle får anledning til å delta. Nye generasjoner og miljøer må få rom til å utvikle sine egne, uavhengige kulturelle uttrykk innen alle sjangrer.
- Kommunen skal legge til rette for at lokale foreninger og organisasjoner har lokaler til møter og andre aktiviteter, som dansetilstelninger, kulturcafe, temamøter, dataparty, rollespill og bordspill.
- Lokale kulturinstitusjoner, musikkorps, frivillige organisasjoner og lignende, må sikres egnede gratis kommunale lokaler til øvinger og framføringer. Dette må tas hensyn til når det bygges nye offentlige bygg.
- Øvingslokalene må være egnede. Det må tas hensyn til behovet for egnede øvingslokaler for frivillig kulturliv når det bygges nye offentlige bygg. Oslo kommune skal ikke søke om varemerkebeskyttelse av offentlig eid kunst.

Rødt jobber for et levende kulturtilbud, der det er kort vei mellom scenen og publikum. Vi vil derfor sikre driften til de små, uavhengige scenene og til nye initiativer.

- Rødt vil gi kommunal støtte til et utvalg mindre spillesteder for levende musikk. Forutsigbare kommunale tilskudd er ei forutsetning for levedyktig drift av disse stedene.
- Kulturinstitusjonene må få økte driftsmidler, slik at de blir mindre avhengige av usikre prosjektmidler.

- Den kommunale støtta til dansekonstnere og frie teatergrupper må økes. Det må gis tilskudd til flere småscener.
- Det må sikres faste driftstilskudd til små kulturtilbud, særleg til institusjoner og organisasjonar som driver med kultur av og med minoriteter og kvinner.

Bibliotek

Kommunens bibliotektilbud må opprettholdes og styrkes. Rødt støtter etablering av nytt hovedbibliotek i Bjørvika, men det er viktigere at dei lokale filialene får bestå. Filialene kan gi et godt lokaltilpasset tilbud, og er ein viktig møteplass for mange. Her møtes folk på tvers av alder og kultur for å lese bøker og aviser, bruke internett, finne og dele informasjon og oppleve kultur. Åpen tilgang på informasjon er viktig for demokratisk deltakelse. Bibliotekfilialene er et godt og lavterskel tilbud tilgjengelig for alle, og må styrkes, ikke sultefores.

- Dagens bibliotektilbud må opprettholdes og styrkes, det bør opprettes flere filialer.
- Bibliotekenes åpningstider kan ikke innskrenkes. Tvert om så må filialer som stenger tidlig få utvida åpnings-tider. Meråpne biblioteker er en ordning som må videreføres og utvides og grunnbemanning må økes.
- Bibliotekfilialene må få økte innkjøpsbudsjetter, og Oslo kommune må jobbe for bedre digitale utlånsordninger.
- Bibliotekene spiller en viktig rolle som formidlere av kultur og informasjon, for eksempel ved å arrangere eller huse bokkafeer og studiesirkler, og må få ressurser til å styrke og utvide dette arbeidet.

Breddeidrett

Rødt vil prioritere lokal breddeidrett og grasrotidrett framfor toppidrett. Store prestisjefylte arrangementer må ikke få gå på bekostning av brede idrettsarrangementer og tilgjengelige anlegg.

- Det må tilrettelegges bedre for breddeidrett, særleg for barn og unge. I hver bydel skal det minst være en svømmehall, en flerbrukshall og en skaterampe eller betongpark.
- Prisene må senkes og åpningstidene utvides på de offentlige badene. Det skal være gratis inngang for barn på offentlige bad.
- Ved bygging av nye grunnskoler skal svømmehallbehov utredes. Eksisterende skolebad må vedlikeholdes og utbedres, og ingen bad må stenges uten at det erstattes av et nytt.
- Sagene bad må kjøpes og gjenåpnes av kommunen.
- Det nye badet på Stovner må bli et 50-metersbasseng. Nye bad må bygges med oppvarmingsmuligheter.
- Lave årsklasser og jentelag må få gode og passende treningstider.
- Det må bygges flere innendørs skatehaller, og eksisterende skateanlegg må vedlikeholdes bedre. Tilbudet som nå holder til i Skur 13 på havna må bli et permanent tilbud.
- Det må bygges tak over Valle Hovin slik at Oslo får en ishall for breddeidrett.
- Oslo kommune må anlegge og vedlikeholde flere naturisbaner i vintersesongen.
- Det må bygges flere cricket-anlegg, inkludert et anlegg med standarden som kreves for internasjonale kamper.

Da 2018-budsjettet ble revidert, fikk Rødt gjennomslag for halvering av billettprisene for barn og unge på de kommunale badene i skoleferiene.

Det må også legges bedre til rette for uorganisert «fri» idrett og lek. Det bør blant annet bygges flere ballbinger og felt for gatebasket, og det er viktig at åpne friområder som kan brukes til uorganisert lek og spill får stå. Ekebergsletta skal være for alle, Rødt Oslo sier nei til nedbygging og privatisering av byens felles friområder. Oslo by skal være en by hvor barn og ungdom skal kunne utfolde seg i lek. Friområder, parker og anlegg skal derfor prioritere folks behov framfor kommersielle aktører.

Ungdomsklubber

Ungdom må få lovfesta rett til fritidsklubber i nærmiljøet. Kommunen kan begynne med å gi kommunal rett, men bør også jobbe for at dette gjøres lovfesta. Det bør være en fritidsklubb per ungdomsskole i bydelen. Videre bør lokale klubber få ekstra støtte til å rekruttere ungdom med flyktningbakgrunn.

- Fritidsklubbene skal holde åpent minst tre kvelder i uka, hvorav en kveld i helga.
- Oslo kommune må sikre tilstrekkelige budsjetter, øremerket til bydelene, for å opprette fritidsklubber.
- Flere ungdomsaktiviteter bør styres av ungdommene selv,

Økt støtte til ungdomstilbudet

I revidert budsjett for 2018 fikk Rødt Oslo gjennomslag for en skikkelig ungdomspakke. Vi fikk blant annet gjennom oppgradering av fritidsklubbene med 7 millioner kroner, 5 ekstra millioner til en søkbar pott for ungdomsjobber og drift av fritidsklubber, styrket bydelenes ungdomsarbeid med 5 millioner kroner, støttet deltakelse i idretts- og fritidsaktiviteter for lavinntektsfamilier med 8,5 mill. kroner, hadde meråpne skoler i særleg utfordrende områder i sommertiden slik at ulike grupper og ungdom selv kan organisere aktivitet med 3 mill. kroner, hadde økt sommersatsing på bibliotekene med 1 mill. kroner, bedret ferietilbud for barnefamilier i asylmottak, samt ga økt støtte til EKT og Ellingsrud ridesenter. Ved hjelp av denne ungdomspakka på over 100 millioner kroner kunne bydelene i Groruddalen og i Oslo for øvrig gi barn og unge et bedre tilbud denne sommeren. Sommeren 2018 ble den roligste sommeren på mange år for politiet. Forklaringen var bedre sommertilbud for barn og ungdom.

på deres egne premisser. Brukerne av fritidsklubbene må minimum få medbestemmelsesrett over klubbens prioriteringer og aktiviteter.

- Det må skapes flere rusfrie møteplasser og kulturscener.

Frivillighet

Frivillig sektor bidrar til demokrati, inkludering og nytenking. Rødt Oslo vil legge til rette for frivilligheten. Frivillige skal ikke erstatte offentlig ansatte, og frivilligheten skal aldri styres ovenfra.

- Frivillige organisasjoner og nettverk skal ha tilgang til gratis kommunale lokaler.
- Bemanningen ved frivilligsentralene i Oslo må styrkes.

11. Økonomi og finansiering

Yte etter evne

Rødts mål er demokratisk styring av økonomien. Vi ønsker et sosialistisk samfunn, hvor folks behov er viktigst, ikke pengeinteressene.

Innenfor rammene av dagens kapitalistiske samfunn kan vi – om vi vil – omfordele fra rikdom for de få, til velferd for de mange. Det mangler ikke verdier og ressurser, verken i Oslo, i Norge eller i verden. Problemet er at ressursene er ekstremt skeivt fordelt. Andelen barn som vokser opp i fattigdom øker, mens antallet milliardærer i Norge har femdoblet seg på 15 år. Økte forskjeller og privatisering truer fellesskapet.

Oslo har landets største konsentrasjon av millionærer og milliardærer, men de rikeste betaler nesten ikke skatt. De store grepene for å fordele fra de rike til de mange kan først skje med økt inntektskatt og formuesskatt på nasjonalt nivå. Oslo kommunes viktigste verktøy for å omfordele ressurser, er en rettferdig eiendomsskatt og velferdstjenester for de som trenger det mest.

Oslo kommune har gått med overskudd i flere år: Tidligere byråd dominert av Høyre og FrP har sløst vekk milliarder av kommunale velferdspenger på overskridelser og prestisjeprojekter: Sylvi Listhaugs bruk av 30 millioner på et sykehjem i Spania som aldri ble noe av, 200 millioner i budsjettsprekke på Flexus-systemet, 350 millioner i budsjettsprekke på innføring av nytt IKT-system, 900 millioner i budsjettsprekke på nye Holmenkollen og 300 millioner bare på å søke om OL i 2022. Og i 2018 gikk Oslo kommune med 2,7 milliarder kroner i overskudd. Det er ingen tvil om at pengene er der.

De rike i Oslo skal betale eiendomsskatt

Rødt Oslo vil ha en eiendomsskatt hvor bare de med de største og mest verdifulle eiendommene i Oslo betaler skatt. Bunnfradraget for eiendomsskatt må være stort nok til at folk som bor i vanlige boliger ikke skattlegges. Dette kan man best sikre gjennom et høyt bunnfradrag.

Rødt arbeider for mulighet til progressiv kommunal eiendomsskatt og for å gjøre det mulig å innføre en egen eiendomsskatt på sekundærboliger. Vi arbeider også for en eiendomsskatt på statlige bygg, som i dag har fritak fra eiendomsskatteloven.

- Eiendomsskatten skal ha et stort bunnfradrag som sikrer at folk som bor i vanlige boliger ikke skattlegges.
- Ved beregning av eiendomsskatt bør man ta hensyn til husstandens inntekt og størrelse.

Budsjetter

Oslos femten bydeler forvalter en stor del av byens budsjett, for det er bydelene som står for det meste av tjenestene innen helse, velferd og oppvekst. Bydelenes problem er at de har praktisk talt ingen kontroll over egne inntekter, det de har å rutte med er det bydelene får av Oslo bystyre, og det meste av bydelsbudsjettene bindes

opp i lovpålagte tjenester, som sykehjemsplasser og skolehelsetjeneste.

Bydelsbudsjettene har vært kuttet ned over flere år, og dette har gått ut over tilbudene. Først og fremst tilbud som ikke er lovpålagt, som fritidsklubber, men også lovpålagte tilbud har kjent sparekniven. Noen bydeler har for eksempel ikke råd til å tilby skikkelig lønn til helsesykepleiere og sliter derfor med å fylle stillinger.

I 2015-2019 har Rødt gjennom budsjettforhandlingene klart å stanse kutt i bydelsøkonomien på ca. 200 millioner kroner. Det høres mye ut, men satt opp mot alle tjenestene og tilbudene bydelene skal levere, er det dessverre langt fra nok. Vi vil fortsatt jobbe for å styrke bydelsøkonomien.

Når bydelene må spare, går det ut over innbyggerne, aller mest de som har størst behov for tjenestene. Mens Oslo kommune går med overskudd hvert år, må bydelene kutte. Det er urimelig. Det finnes penger i Oslo til å styrke velferden i bydelene.

- Budsjettene bør overskrides når det er konkrete behov for det, særlig i de tilfeller hvor tilbud er lovpålagte.
- Bydelene må få en større andel av kommunekassa, siden de tjenestene bydelene har ansvar for er så viktige for innbyggerne.
- Det må gjennomføres forsøk med deltakende budsjettering i kommunen og i bydelene.
- Avvikle dagens fordelingssystem. Etter dette systemet blir overføringene til bydelene fordelt etter en teoretisk fordelingsnøkkel, og ikke etter befolkningens reelle behov for velferdstilbud.

12. Makt og system

Med folk – mot makta

Rødt er for folkestyre i Oslo. Folk skal ha reell makt i saker som angår dem. Befolkninga skal ha rett til å delta i utviklinga av kommunale tjenester. Innsyn for befolkninga er også et nødvendig tiltak for å hindre sløsing og annen misbruk av skattepengene.

- Politikerlønningene må kuttes. Heltidspolitikere skal ha lønninger som står i forhold til det vanlige ansatte i kommunen får.
- Rødt vil gjøre politiske beslutningsprosesser mer tilgjengelige og åpne for byens befolkning.
- Kommunal drift skal ikke organiseres i selskaper, foretak og andre styringsmodeller som både reduserer de folkevalgtes ansvar og gir befolkninga mindre rett til innsyn.

Møter i folkevalgte organer skal være åpne, men ikke alle møter er like tilgjengelige. Du finner møteplaner og sakspapirer til bystyremøter, komitemøter og bydelsutvalgsmøter via Oslo kommunes nettsider: www.oslo.kommune.no/politikk/

Rødt skal være en aktiv og oppsøkende samarbeidspartner for de som blir berørt av de sakene som tas opp i bystyre, byråd og bydelsutvalg. Vi vil stille opp for enkeltpersoner som byråkrater og politikere trækker på.

Byrådet

Byrådssystemet – byparlamentarisme – forskyver makt oppover til en liten og godt betalt elite. Det er byrådet og kommuneadministrasjonen som styrer kommunen, ikke byens folkevalgte politikere. Dette gir et enda mindre demokratisk styringssystem.

Byrådet og deres avdelinger har møter som ikke er åpne for publikum, og utarbeider mange dokumenter som er unntatt offentligheten. Byrådet sitter på enorme ressurser som gjør at maktforholdet mellom dem og de folkevalgte blir skjevt. De folkevalgte har langt mindre ressurser enn byrådet, samtidig som det er de folkevalgte i bystyret som avgjør politikken og retningen for Oslo.

- Politiske beslutninger skal ikke delegeres fra folkevalgte organer til byrådet eller administrasjonen.
- Budsjettforslag fra direktørene i kommunens virksomheter skal være tilgjengelig fra første dag, altså fra direktørene sender sine forslag til byrådene. Kommunens ansatte og befolkninga for øvrig skal ha rett til innsyn i budsjettbehandlingen fra første til siste dag. Dette for å sikre reell mulighet for påvirkning.

Byrådet og bystyret

Oslo bystyre består av 59 representanter, valgt av folket. I skrivende stund er åtte forskjellige partier representert i bystyret – Rødt, SV, Arbeiderpartiet, MDG, KrF, Venstre, Høyre og FrP. Bystyret møtes omtrent en gang i måneden for å stemme over saker. I

Oslo har vi byparlamentarisme. Det betyr at byen til daglig styres av en «byregjering» - byrådet. Byrådet kommer fra de partiene som kan samle størst støtte i bystyret, og er ikke folkevalgt.

Bydelsutvalgene

Bystyrets og byrådets budsjettildeling til bydelene må bygge på befolkningens faktiske behov for velferdstjenester. Nå får bydelene tildelt budsjettammer etter teoretiske fordelingsnøkler, og ikke etter befolkningas reelle behov for velferdstilbud. Rødt vil jobbe for et mer rettferdig fordelingssystem.

Bystyrets bevilgninger til bydelene – rammebevilgningene – er alt for trange. Bydelspolitikere som er lojale mot bystyre og byråd tvinges dermed til å kutte i viktige velferdsoppgaver. Og byrådet skyver hele tida ansvaret for velferds-kutta over på bydelene. Bydelsutvalgene må få definere de reelle behovene i bydelene, i samråd med innbyggerne, og så budsjettere på grunnlag av det.

Byrådets budsjett

Det viktigste styringsinstrument for byrådet er budsjettet. Alt som inngår i forberedelsene til det ferdige budsjettforslaget er hemmelig, også konsekvensene. Det er ikke mulig å øve press gjennom uformelle kanaler. Konsekvensene er likefullt at de styrende, her byrådet, slipper å bli utsatt for utidig påvirkning fra byens innbyggere og politikere underveis. Det kan selvsagt for de styrende være en god ting, men for byens innbyggere og folkevalgte er det opplagt et demokratiproblem at konsekvenser av vedtak er vanskelig tilgjengelige og uoversiktlige.

- Som innbygger i Oslo skal du ha rett på de samme velferdstiltakene uavhengig av hvilken bydel du bor i.
- Rødt er for at Oslo fortsatt skal organiseres i bydeler leda av folkevalgte bydelsutvalg. Men for at dette skal gi ei mer demokratisk ordning må bydelsutvalgene få politisk makt.
- Bydelsdirektøren skal ansettes av bydelsutvalget og ikke av byrådet. Direktøren skal stå til ansvar for bydelsutvalget.
- Rødt vil gå imot forslag om sammenslåing av bydeler. Dette vil bare føre til mer byråkrati og svekke den folkelige kontrollen med administrasjonen.
- Bydelene må få økonomiske rammer som svarer til de reelle velferdsbehovene blant bydelens innbyggere.

Stem på en utfordrer

1. Eivor Evenrud

1982, BARNEHAGELÆRER,
NORDSTRAND

2. Maren Rismyhr

1947, PENSJONIST,
GRORUD

3. Siavash Mobasheri

1990, LÆRER,
NORDSTRAND

«Du kan stole på at Rødt vil jobbe for de samme, viktige sakene, både før og etter valget, uansett valgresultat.»

Bli med på laget

Bli medlem i Rødt på rodt.no/bli-medlem. Du kan også melde deg inn via SMS: Send «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090.

fb.me/rodtoslo

[@RodtOslo](https://www.instagram.com/RodtOslo)